

7

19

JUULI
1936

Maaret

35
SENTI

Kaiste ja kodude kunkiri

Maret

NAISTE JA KODUDE KUUKIRI

Juuli 1936

Trükitud 16.000 eksemplari

Nr. 7 (19)

PUHU TUUL
JA TÕUKA PAATI

PÄRAST PÄRNADE ÕITSEMIST

Pudenes puudelt helbeid.
Linnunokk löödi lukku.
Harva kui ime, kägu
lausub üksiku: „Kukku!“

Niinepuu kandis õisi.
Tüdrukud sidusid pärgi.
Sulatet päiksena mesi
täidab nüüd raskeid kärgi.

Kevade tuulepoiss edev
alles hiljuti hullas
edevais kõrtes. Nüüd küpseb
nisupõld pruunis ja kullas.

Paul Viiding

Puhkusetöö

Ah sa mu taevas, misuke olemine!

Nii sõnas härra Kuremaa ja sirutas koibi. Jõgi sätendas kui hõbelint ja lilled õitsesid. Taevast ei paistnud enam päikene, vaid suur lõõm kõige tulisemat tuld. Ja muld lõhnas, metsad lõhnasid — ah, kes neist lõhnadest enam aru suutis saada!

Kuremaa mõnules oma naise kodutalus juba teist nädalat. Kui öelda „mõnules“, siis pole see küll päris täpne. Muidugi, kõik see, mis eelpool nii lüüriliselt oli loetletud, oli suurepärase ja tõstis hinge taeva alla. Aga selle juures oli ka väikene kuradikene tuju rikkumas ja südant rahutuks tegemas. Võiks öelda peaaegu ja koguni: päris suur kurat vussis kaunist suvist olemist.

Lugu oli nii, et maale jõudes oli härra öelnud proua Ärnale:

„Mul on töö kaasas. Iga päev istun kolm tundi, siis on ilusasti valmis.“

Proua Ärna selle peale naeratas.

„Kuule, vanamees,“ sõnas ta, „parem jäta need mõtted. Niikuinii tööst ei tule midagi välja ja närvetad end ilmaaegu. Võta kohe nii ette, et mitte midagi ei tee, siis on ka õige puhkus.“

Härra Kuremaa sai pisut pahaseks:

„Kuidas ei tee? Kunas ma olen midagi tegemata jätnud, mis olen ette võtnud? Õnneks pole ma naine, kel on juba naturis palju kavatseda ja mitte midagi teha. Täna, olen meesterahvas, nagu vahest tead.“

„See au on sul nüüd küll, aga —“

„Agasid ühel täismehel ei olegi. On täiesti reaalselt kalkuleeritud — kolm tundi pika suvise päeva jooksul laua taga istuda on täiesti loomulik asi ja koguni tarvilikki: ei saa ju ometi end tööst täiesti võõrutada. Ja puhkus on alles siis tõeline puhkus, kui ei kujune täielikuks looderdamiseks.“

„Nojah, olgu siis nii pealegi,“ oli proua Ärna nõus.

Nüüd hakkas varsti kaks nädalat täis saama ja rohkem puhkust härral seekord ei olnud. Aga...

Jah, at sa mait küll, tuleb lõpuks välja, et ühel meesterahvalgi on olemas oma „agad“...

Tööst ei tulnud nimelt mitte midagi välja.

Esimesel päeval mõtles, et esimene päev... noh, olgu vilistan niisama läbi, homme hakkab kohe pihta. Tõusen hommikul, ütleme, kell kuus ja istun kella üheksani. Ei, ennem lähen ja suplen, siis on karastus keres ja töö lähed tulise jutiga. Ja selle järele on terve päev vaba, lase kui noor Jumal mööda nurmikuid ja metsi.

Aga järgmisel päeval magas kella üheksani, siis oli kuumus kontides, tuli minna kohe vette. Siis oli jälle nii hea lamada, et kohe kuidagi ei suutnud end rebida tuppa, umbsete seinte vahele. Siis tuli lõuna, pealelõuna, õhtu... õhtul

mindu vähje püüdma, järgmine päev magati lõunani. Siis vette, magus surin kontides...

Ja nii olid läinud kõik need päevad.

Ega midagi katki ei olnud. Aga kogu aeg pures ja närvis südames rahutu kuradikene. Puristas vees, aga süda noomis: töö ootab, on sedaviisi lubatud, rumal on jätta. Kõndis metsa mööda, aga mõtted kerisid teravalt nagu okastraadiga: laua taha, laua taha tuleks minna. Õngitses jõepervel, kere päikest täis, aga meeled rahutud: keegi lubas tööd teha, kolm tundi päevas...

Ainult mõningal üksikpuhul ununes kõik ja siis ta ütleski need kaunid sõnad: ah sa mu taevas, misuke olemine! Kuid järgmisel hetkel juba pures jällegi nagu saerattaga: töö ootab, peaksid lõppeks enesest ikkagi jagu saama, mis see nüüd ometi olgu.

Aga ei saanud jagu, mitte kuidagi ei saanud.

Nii oli varsti kaks nädalat läbi.

Ühel pealelõunal pandi hobune ette ja härra Kuremaa kohmitses kohvrite kallal. Loopis südametäiega kõik raamatud ja paberid, mis töötegemiseks kaasa võetud, kohvri kõige sügavasse põhja ja sajatas kurje sõnu. Ütles paar kuraditki, kuigi muidu ei tavatsenud kunagi nii vängelt suud pruukida.

„Päris kahju, et juba minek,“ sõnas proua Ärna.

„Mh...“ vastas härra Kuremaa.

„Oleks ikka veel kõlvanud paar nädalat. Õhk ja päike teevad kohe uue inimese. Ja kui veel arvata, et sa nii eeskujulikult oskad puhkust teostada, siis...“

„Mh...“ katkestas härra Kuremaa.

„Õnneks pole sa ju naine, kel on juba naturis palju kavatseda ja mitte midagi teha. Oled ju meesterahvas, tänu taevale...“

„Ja mis asja sa siin nüüd õrritad, tont võtku!“ käratas härra.

Proua Ärna naeratas leebelt:

„Ma ei õrrita, ainult rõhutan sinu põhimõtteid. Kavatsen eeskujuga võtta. Sest tõesti, puhkus on alles siis tõeline puhkus, kui see ei kujune täielikuks looderdamiseks. Kolm tundi pika suvise päeva jooksul laua taga istuda, on päris loomulik asi ja koguni tarvilikki: ei saa ju end ometi tööst täiesti võõrutada. Tahan nüüdsest peale samuti teha. Kohe homme hakkab peale. Kell kuus tõusen üles, siis jökke, siis laua taha...“

Nüüd oli härra Kuremaale küllalt. Ta haaras kohvrid ja tormas vankri kallale ägeda vihaga. Hetk hiljem juba täkk kihutaski maantee poole.

Ei ole midagi, naeratas proua Ärna endamisi, väikesed vitsad kõlbavad ära.

Juhan Pahlbärk.

ENNE AIKEST.

ENNUSTUS.

Väljas oli kuum suvine päev. Päike hõõgus vanade varemete ning mõnede harvade pöösaste kohal. Vana lossi purunenud telliskivid tundusid tulikuumadena justkui oleksid nad just praegu tulnud põletisahjust.

Ent all pöösaste vahel tantsiti. Väike orkester hüürgas lõbusaid valsse ja foxtrotte ning hulk noori inimesi tantsis selles lõõskavas kuumuses. Kui pillid vaikinud, sammuti jõe äärde, kus oli pisut tuult.

Seal nägi Ell tee ääres üht autot. See oli takso, vist üks neist, mis oli toonud hommikul siia lõbusõitjaid. Ta vaatas seda halli tolmuga määratud masinat, mis kandis õnnetusttoovat numbrit — 13.

— Küllap murrab selle juht kord oma kaela, ütles ta naeratades oma kaaslasele, pikale poisile, kes kandis sinist ülikonda ja nokatsmütsi.

— Mispärast? küsis see.

— See number toob ju õnnetust, vastas Ell. — Ma ei julgeks selle autoga sõita kümnet sammugi.

Poisile tegi nalja Ellu veider ebausk.

— Ma panen masina käima, sõidame, ütles ta.

Ent Ell raputas pead. Siis küsis ta uurivald:

— Teie oskate autot juhtida?

— Pisut küll, vastas see naeratades.

Siis läksid nad jälle tantsima.

See oli Ellule lõbus pühapäev. Juhuslikult oli ta võtnud ette selle väljasõidu tolmusest linnast. Talle ei meeldinud need tavalised väljasõidud, kus juuakse palju viina, lärmitsetakse ja kakeldakse. Ent seekord oli kõik päris kena. Juba laeval haaras teda lõbus meeleolu. See pisike aurik, kiilutud täis inimesi, chitud kaskede, kirevate lippude, gram-

mofonide üksteisest läbikäiva hüügamise ning väikese puhk-pillide orkestri lärmiga, liitis kõik väljasõitjad justkui ühiseks pereks.

Ja siis siin varemete all kujunes päris väikeseks piduks. Kogu aeg mängis orkester lõbusaid tantsulugusid. Vaheajal keerutati ringmänge ja joosti tagumistpaari. Eemal põõsaste all oli puhvet, kus käidi joomas õlut ja karastusjooke.

Ell oli tantsinud juba hulk tantse selle pika poisiga, kes kandis sinist ülikonda ja nokatsmütsi. Laeval polnud ta teda märganud. Nüüd istusid nad kahekesi põõsa all ja sõid avatud toidupakist. Seal oli mune, väikesi võileibu singi ja rediseiga. Nad said selle paari tunni jooksul päris häädeks tuttavateks. Poiss ulatas talle võileibu, kuna Ell valas jälle pudelist klaasidesse jooki.

— Ma ei teadnudki, et need suvised väljasõidud on nõnda kenad, lausus Ell ja vaatas poisi otsa.

See naeratas. Ta naeratas alati, kui Ell midagi niisugust ütles. See oli kummaline naeratus, otseku andestaks ta Ellule ta rumalaid sõnu. Nagu enne seal maanteel auto juures, kus Ell ennustas takso nr. 13 juhile õnnetust.

Pillid hakkasid jälle hüürgama.

Nad tantsisid, hulkusid põõsaste vahel ja varemets. Siis istusid jälle kuskil vilus, sest päev oli läpatavalt kuum. Õhtupoolikul tõusis tuul. See tõi pisut karastust.

— Nüüd võiksime minna mägedesse, ütles poiss. — Mõni kilomeeter siit eemal on toredad mäed.

Ell oli nõus.

Nad läksid mööda maanteed ja Ellule tundus, nagu tuneks ta seda nokatsmütsi ja siniste riietega poissi juba kogu eluaeg. Aga sealsamas meenus talle, et ta ei teadnud poisist veel mitte midagi. See vaikus ega rääkinud enesest sõnagi.

— Ta on mõnest metallivabrikust, mõtles Ell vaadates poisi käsi, mis olid veidi karedad ning paksunahalised, nagu on seda metallitöölised.

Nad veetsid terve õhtupooliku mägedes. Ronisid mööda mäenõlvu üles ja laskusid jälle joostes alla. Ühes padrikus eksisid nad ringi: terve tunni, leidmata väljapääsu. Ent see oli kena nõnda hulkuda, ronida märke ja laskuda alla, et siis kuskil viludas istuda ning puhata.

Siis tõusis Ell ja ütles:

— Nüüd peame minema tagasi, muidu jääme laevast maha.

Ent poiss rahustas teda. Ta vaatas kella ja ütles, et on veel mitu tundi aega. Ta kutsus Ellu vaatama väikest allikat, millest saab alguse üks kõrvaljõgi. Nad ronisid jälle ühest mäest üles ning laskusid alla. Seal nende ees avardus pikk kitsas ürgorg, mis võis olla kunagi aastatuhandete eest suur jõesäng. Nüüd sillerdas seal päikese paistel ainult kitsas ribake vett. Suur allikas kees keset orgu maa seest ja nad jõid sealt janu kustutamiseks vett.

— Ja siit saabki alguse jõgi? küsis Ell.

Poiss noogutas pead.

See oli huvitav. Seesama väike allikas, mis polnud süldagi lai, oli emaks jõe, mille alamjooksul võisid sõita laevad ja parvetada palgiarved. Ja kui kord kuivab see allikas siis kaob ka jõgi. Ning aastasadade pärast on võib-olla samal kohal põllud ning inimesed ei tea aimatagi, et nende eluasemete kohal on kunagi sõitnud laevad ja parvetanud palgiarved. Sellele oli nõnda veider mõtelda.

Samal hetkel kostis eemalt laevavile.

— Laev läheb! hüüdis Ell.

Nad hakkasid ruttama mööda maanteed tagasi varemete juurde. Ent Ellule näis, et see nokatsmütsi ja siniste riietega poiss ei rutanudki just nii väga. Nagu meelega püüdis ta koguni Ellu takistada jõudmast õigeks ajaks kohale.

— Tulge rutem, meie jääme maha ja kuidas saame siis linna! hüüdis ta poisile.

See ei vastanud, vaid naeratas kummaliselt.

Siis kostis juba teine vile. Ell hakkas jooksma. Kuid juba mõnesaja meetri järele oli ta väsinud.

— Nüüd jääme maha, see on teie süü! kurjustas ta poisile.

— Siis sõidame ülehomm, kui tuleb reisijataev, vastas see rahulikult.

— Ja kus oleme kogu see aeg?

— Mul on siin tuttavaid, vastas poiss.

Kuid Ell ruttas ikka edasi. Ta oli nüüd peaaegu vihane sellele poisile. See oli justkui meelega tahtnud teda jätta laevast maha. Sellepärast oligi ta teda kutsunud mägedesse ja allika juurde. Ta ruttas ikka vihaselt edasi, hoolimata sellest, et oli juba väsinud.

Siis kostis kolmas vile.

Ell jäi seisma nagu tulp keset teed, sest nüüd oli ruttamine asjatu. Laev oli juba läinud ja ta ei tabaks seda ka joostes. Ta vaatas vihaselt poisile otsa ning otsis sõnu mida öelda. Ent see tuli, võttis ta käest kinni ja ütles naeratahes:

— Ärge pahandage, see oli minu süü. Kuid ma viin teid täna linna, ausõna.

— Häbemata olete! purskas Ell.

Aga ta viha hakkas juba haihtuma. Lõpuks, see oli ju ka osalt tema enese süü, et oli tulnud mägedesse kaasa. Ent ta usaldas seesmiselt seda pikka siniste riietega poissi. Ta silmad olid hallid ja see avar pilk meeldis Ellule.

— Ütelge nüüd siis vähemalt ausalt, kas teie jätsite meelega mind laevast maha? küsis Ell edasi sammudes.

— Jah, noogutas poiss pead.

— Mispärast?

— Teie ütlesite ennist, et ei sõida kümnet sammugi autoga, mis kannab 13 numbrit. See on minu auto, olen taksojuht. Tahtsin, et sõidaksite minu seltsis linna, võib-olla veendute siis, et number 13 ei too alati õnnetust, vaid mõnikord koguni õnne.

See oli Ellu arvates päris kenasti öeldud. Ta oli juba leppinud selle siniste riietega poisiga. Talle isegi meeldis pisut see autosõit, ainult see number kolmteist oli ebatavaline.

Nad jõudsid auto juurde ja poiss avas ukse.

*

Kahe kuu pärast olid nad abiellunud, Ell ja Arnold. Nad asusid elama väikesesse üürikorterisse, kus oli ka kuur auto jaoks. Igal hommikul sõitis mees autoga välja. Mõnikord tegi ta kaugedid sõite teistesse linnadesse ja siis tundis Ell nagu pisut hirmu. Ta kujutlusse tõusid mitmesugused autoõnnetused, milledest luges iga päev ajalehest.

Ent siis kuulis ta automürinat ja kaht pikka signaali. Rõõmsalt jooksis ta välja mehele vastu. Kõik kartus ja piin oli südamest kadunud. Mees ajas sõiduki kuuri ning siis sammusid nad kahekesi tagasi tuppa. Ell otsis lauale toite, mida ta hoidnud mitmed tunnid soojana. Nad hakkasid mõlemad sööma.

— Sa oled kahvatu, ütles mees, vaadates Ellu otsa.

See raputas pead.

— Ära salga ühtegi. Ma näen väga hästi, oled vist nutnudki.

Siis lisas hellelalt:

— Rumaluke, ära karda minu pärast. Ma juba tunnen oma masinat. Ja ma pole ka mõni poisike, kes rumalast peast tormama hakkab. Olen ettevaatlikum kui paljud teised juhid, sellepärast polegi minuga seni ainustki õnnetust juhtunud.

Ta võttis oma pihku Ellu käe ning pigistas seda.

Mõnikord jäi mees ka ööseks ära. Siis põles Ellu toas kogu öö tuli ja ta kuulatas igat autopõrinat, mis möödus. Võib-olla oli narrus see tema kummaline kartus ja hirm. Ent ta ei saanud selle vastu midagi parata, see oli niisugune salajane aim, mis juba esimesel päeval autot nähes tungis ta südamesse.

Ühel ööl ei tulnud Arno koju. Ta oli jälle sõidul teise linna. Hommikul koputas keegi uksele.

— Sisse! hüüdis Ell.

Tuppa astus väike mees ja korraga tundis Ell seda imeiliku sublimateadi, joodi ja haigemaja lõhna, mida kannavad haigemajade teenijad oma riietega kaasas.

— Mis temaga on! hüüdis Ell. — Ütelge, on ta surnud?

— Ee... piuksus mees, sest ta oli tulnud, et valmistada pika jutuga õnnetusteadet ette, kuid nüüd aimas see naine ise kõike. — Ta... ta on ainult muljutud... Seesmisest vigastused ja käeluu murd.

Ell ruttas haigemajja.

Mees lamas peaaegu meelemärkusetult sängis. Valges kitlis öde istus tema lähedal pingil. Sellest aimas Ell kõik. Ta seisis tükk aega nagu uimaselt voodialutsis. Ent siis märkas mees teda ning sosistas:

— Pole midagi... pole midagi, kallis... Kahe nädala pärast olen...

Ta ei suutnud enam öelda.

See oli õnnetu juhtum. Üks raske veoauto, mille purjus juht kihutas meeletult mööda teed, oli riivanud takso. See oli lennanud kraavi ning autorool muljus sisse juhi ribid. Arstid ei lootnud enam pääsmist. Öde oli iga hetk valvel. Ainult Arno ise lootis. See lootus oli ainuke mõte, mis tungis läbi ta ebateadvuse. Ja kui ta märkas Ellu enese lähedal, siis muutus see lootusekiir veel tugevamaks.

SUUR RAHU.

Ning arstide arvates sündis ime. Kahe nädala pärast võis ta juba kõnelda.

— Ma ei saa juhtida enam kunagi autot, ütles ta Ellule.
— Arstid ütlesid seda.

Ta vaikis hetke ning vaatas naise otsa. Siis ütles jälle:

— Ma ei tea, millest edaspidi elada. Ma ei oska midagi muud.

— Sa võiksid õppida näiteks mõnd käsitööd.

— See nõuab aega ja raha.

— Seniks võiks palgata mõni juht, kes teeb sinu asemel sõite. Autot saab ju parandada, sel pole eriti suuri vigastusi.

Ent mees raputas pead.

— Sellest ei tule midagi välja. Meie ei suuda sellest elada.

Ta mõtles kõigile neile kujutlustele, mida olid kavatse- nud. Nad tahtsid ehitada omale linnaservale väikest maja. See pidi olema väike mugav kodu. Tema teenib autoga raha, Ell on kodus, hoolitseb mõne kana, aia ja muu eest. Sellest oli nõnda kena mõelda, kuid nüüd on sellel kõigel lõpp. Haigena, võib-olla koguni vigasena, ei jõua ta kunagi ühegi käsi- tööga jõuda nõnda kaugele.

Ell aimas ta mõtteid.

— Küll läheb kõik hästi, lohutas ta.

Kuid mees ei uskunud seda. Teda piinasid ikka rasked mõtted tuleviku pärast. Võib-olla juba praegu on Ellul puudus majas, ta näib nõnda kõhn ja kahvatu. Ja siis veel haigemaja-kulud. Sellelt õnnetuse tekitajalt, veoautojuhilt ja ta omanikult polnud lootat kahjutasu.

Ell käis iga päev haigemajas. Ühel päeval ütles mees:

— Siin lõhnab midagi autoõli järele.

Ta nuusutas õhku ja vaatas naise otsa. See punastas korraka.

— Ma õlitasin su autot, kogeles ta.

Mees naeratas. Ta vaatas naise käsi ja nägi, et need olid justkui määrdunud ja karedamaks muutunud.

— Sa pane ajalehte kuulutus ja müü see õnnetusehunnik maha, ütles. — Sul oli õigus, kui ütlesid tookord seal välja- sõidul, et küllap selle auto juht murrab omal kaela. Mäle- tad?...

Ell noogutas pead. Aga automüümisest ei teinud ta enam juttu.

Kahe kuu pärast võis Arno juba süngist üles tõusta. Ta tahtis kohe minna koju, kuid Ell ütles:

— Oota veel, siin paraned kiiremini.

Mees vaatas talle uurivalts otsa. Talle näis, nagu var- jaks Ell midagi tema eest.

— Hea küll, ma jään, oli ta viimaks nõus.

Alles vastu suve kirjutasid arstid teda haiglast välja. Kolm ja pool pikka kuud oli ta lamanud siin. Nüüd oli käsi peaaegu terve, kuid seesmised vigastused ei lubanud mõtel- dagi tööle.

— Ma pean siiski midagi ette võtma, kinnitas ta ikka ja jälle Ellule. — Hakkan kas või öövahiks, seal pole töötege- mist tarvis.

— Küll näib, saa enne täiesti terveks.

— See nõuab võib-olla kogu aasta, aga millest meie seni elame? küsis mees kibedalt.

Ta oleks tahtnud kohe haarata mõnd tööd. Võib-olla jõuavad siiski kuidagi jõuda sinna unistusmaale: aia, väikese majakese ja kanade juurde. Seda mõteldes kiskus ta haige- maja riided seljast ning riietus oma sinisesse ülikonda. Ell oli läinud auto järele, et haiget koju sõidutada. See oli jälle raiskamine, ta oleks jõudnud omal jalalgi minna, aga Ellul oli niisugune pöörane tahtmine. Viimaks pidi ta selles asjas naisele alla andma.

Ell tuli ja teatas:

— Auto ootab all.

Arno surus oma nokatsmütsi pähe ning astus trepist alla. Ta silmas trepi ees autot. See oli nõnda tuttav masin, hall ja natuke tolmune. Ning korraka hüüdis ta:

— Mis see tähendab, see on ju minu masin! Aga kus on juht?

— Juht? naeratas Ell, avas autoukse ning istus rooli taha, — juht on siin. Sina oled minu esimene kunde. Ja mina olen linnas esimene naistaksojuht. Just täna hommi- kul andsin eksami ja ostsin ka mütsi.

Ta võttis istme alt uue nokatsmütsi ning surus selle pähe. Siis pani ta mootori käima, surus käivitajale ja nad sõitsid koju.

Ed. Männik.

Ilus olla ja nooreks jääda, see on inimkonna igivana igatsus. Kuigi sugupõlvede ahelas iludusideaalid on muutunud, on see ikka jälle noorus, mille lõpmatut võlu on ülistanud kõigi rahvaste luuletajad. Moe ja kosmeetika ajalugu tähistades peab algama sealt, kus inimiga hakkas end vabastama pilkasest pimedusest. Nii saadakse ühtlasi ka kurioosumite ja vaikse kannatlikkuse ajalugu. Vaikseks kannatlikkuseks osutub hiina naiste jalgade moondamine, et nad oleksid väikesed, või kui pärismaalased troopikamaail püüavad valusate võtetega korrigeerida loodust oma ilumõistete järgi. Sellest on mööda vaid mõni aasta, mil ka meil naised püüdsid komplitseeritud näljutamiskuuriga anda oma kujule poisilikult saledat joont. On teada isegi juhuseid, kus naised olid vabatahtlikult meeleldi nõus pikaldase haigevoodis lamamisega, kui operatsioon suutis täita nende soovi.

Meie päevil on suhteliselt kergeks muutunud vastata üldisele iludusideaalile. Kui Balzaci ajal naise vanusepiir oli kolmkümmend, mida näitab tema romaan „Kolmekümneaastane naine“, siis tänapäeva naine on võitnud vähemalt kümme aastat, enne kui tema juures julgetakse kõnelda vanusenähetest. Suur prantsuse romaanikirjanik oleks pidanud oma teose tiitli muutma ümber „Neljakümneaastane naine“, kui ta oleks tahtnud kirjutada kaasaegselt.

Meie iludusmõistetele vastab terve, sportlik keha, värske, pruun nahk ja rõõmus nägu. Me pole loonud kindlat iludustüüpi ning ei võta ka mõõduandvalt, kas keegi on suur või väike, kõhn või ümmargune, kui ta oma tüübi piirides vaid loomulik, värske ja rõõmus inimene on.

Kevad ja suvi, mis oma hiilguse ja võluga kogu maa vallutavad, tulevad ka neile nõuetele vastu. Ilusad päikesepaistelised suvepäevad muudavad ühel hoobil linnade ilmet. Algab aeg, mil kohatakse vaid värskeid, terveid nägusid ja kujusid, kelledest ilmneb, et nad on kaua liikunud vabaduses. Neist kiirgab valguse ja päikese sära. Nende käik on kindlam, liigutused jõulisemad.

Tänapäeva mood toonitab noorust ja sportlikke momente. Kehad ei ole enam mähitud paksusesse, tumedatesse riietesse. Kerged, õhulised suvekleidid kriipsutavad alla kandja saledat kasvu, reetes tema sportlikku treeningut. Oleme harjunud veetlevana nägema naise jalga juba madalakannalistes kingades.

Ent mitte üksi naiste mood, vaid ka mehe riietus on moenõuetele kohanenud. Mitte ainult rannas ei kanna tänapäeva mees sobivat linast ülikonda, milline on kerge ja tervisele kasulik ultravioletti kiiri läbilaskev, vaid aasta-aastalt võib teda üha enam näha ka suurlinna tänavpildis. Mehed on riietunud kergetesse flanellpükstesse ja ilusasse kirjusse sportsärki, vastavalt elukutsesele.

Me saame olla kauem noored, kuna vanusepiir on nihkunud. Teda lükati kõrgemale ning oleneb igast üksikust, kas ta palju üle neljakümne end veel noorena tunneb. Isegi hall või valge juus ei tee veel vanaks. Kaunis on näha, kui värske, rõõmsate, elavate silmadega nägu oskab hõbehalli ehed kanda armsalt ja nooruslikult.

Ilusaks jääda — on hää tahtmise küsimus. Me ei ela ju asjatult spordiajajärgul. Spordikursused tugevdavad keha ja väldivad varase rasvakogumise.

Juba vanal ajal hinnati mett, kusjuures jumalatele puuviljaga. Tänapäevani on linud. Mõned aastakümned tegeleb ka teadus mee suure tervisliku ja rahvamajandusliku väärtusega.

Alles hiljuti katsetati ühes Viini lastekodus 58 lapse juures mee tervislikku mõju. Lapsed jaotati vastavalt mitmesse gruppi, toites neid osalt meega, osalt ilma. Juba 6 nädala pärast võis kindlaks teha, et meegatoidetud lastel oli vere hemoglobiini (verevärvniku) hulk märksa suurem nendest lastest, kelle toidus puudus mesi. $\frac{2}{3}$ meegatoidetuil tõusis hemoglobiini hulk ligi $8\frac{1}{2}$ protsenti. Edasi võis tähele panna, et samal ajal meegatoidetud laste kehakaal tõusis ligi kahekordselt enam kui terve ja värske ilme. Lisaks omasid meegatoidetud lapsed ka eriti meeta lastel. Igasuguste katsete tulemusist võib järeldada, et mesi on mõjuv ja loomulik ravivahend verevaesuse ning nõrkuse vastu mitte ükski lastel vaid samuti ka täiskasvanuil. Eriti suuri teeneid omab mesi sisehaiguste suhtes. Kõige laialdasemalt tuntud mee väärtus hingamisorganite ravimisel. Milline laps ei saa kõha või kaelahaiguse korral mett kuuma piimaga? Kuid vähesed teavad, et mesi on sama häa arstim ka difteeria ja kopsupõletiku puhul. Isegi tuberkuloosihaigete juures mõjub ta tugevdavalt ja tervendavalt.

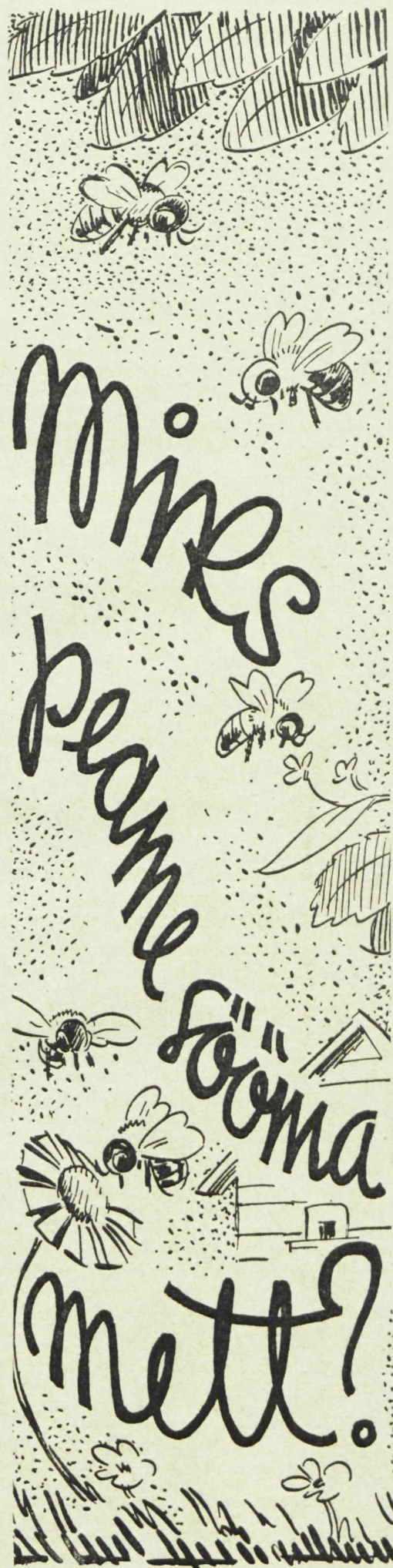
Kuna mesi ka seedimist elustavalt mõjutab, siis peaksid teda tarvitama samuti kõhukinnisuse all kannatajad. Üldse võib soolte- ja maohaigetele alati mett soovitada. Isegi raskekujuliste maohaavade juures teeb mesi mõnikord imet. Südamehaigete juures tõstab mesi elujõudu, tugevdab patsiendi üldist olekut ning viib lõpuks täielisele tervemisele. Läheks liiga kaugele siin kõiki haigusi loetleda, millistele mesi ravivalt mõjub. Lühidalt võiks veel mainida, et ka paljud närvi- ja reumatismihaiged on saanud mee läbi oma tervise tagasi. Uuemal ajal kasutatakse mett isegi kirurgiliste haavade ravimiseks. Pahaloomulised haavad, millistele ei aidanud enam ükski vahend, paranesid lühikese aja jooksul meemahiste tarvitamisel.

Pole ka uudiseks, et enamused iludusvahendeist sisaldavad mett. Mee käepärast olles ei pruugi kunagi karta põletuste tagajärgede pärast. Mesi vähendab värsketel põletushaavadel märgatavalt valu ja väldib nahal väikeste villikeste tekkimist.

Ent mitte ükski haiged, vaid ka terved peaksid mett iga päev tarvitama. Viimasel ajal tarvitavad lapsed kui kõige kiiremini tugevdavat mett iga päev sportlased.

Ka väidetakse, mee söömine pikendavat eluiga, kuna statistilised uurimused näitavad, et meetarvitajad saavutavad pea eranditult kõrge vanuse. Sellest võib järeldada, et lastele, kiirelt kasvavatele poistele, verevaestele tüdrukutele, paranejatele, sportlastele jt. ei ole paremat toitu meest.

Kes mett sööb, ei jää ükski terveks ega ela kaua, vaid ta aitab kaasa ka rahvamajanduslikes huves.

Virsikutort

Kohvikud on sageli tõelised kullaallikad. Ent nii täis külalisi polnud kohvik Kitshabe veel kunagi olnud kui täna. Seejuures oli tavaline nädalapäev, teisipäev, kell kolm pärast lõunat. Ent hoolimata sellest ei olnud enam ainustki väikest lauda vaba ega saada ainustki tooli. Ning keegi ei rahuldunud tassi kohvi ega koogikesega, nagu tavaliselt. Ei, kõik tellisid kaks mokkat ja tüki kallist virsikutorti. Virsikutorti läheb muidu üsna harva. Kui mõni külaline virsikutorti tellib, siis helistab puhveti juures olev preili ja vana Kitshabe tuleb isiklikult kontorist, et mööduda tervitades noobli külalise lauast. Täna aga läks virsikutorte nagu sooje saiu. Iga külaline sõi virsikutorti.

„Kolm mokkat — kolm virsikutorti!“

„Kaks mokkat — kaks virsikutorti!“

„Neli mokkat — kuus virsikutorti!“

Ettekandjad seisid puhvetiääres. Kassa juures nõjatus kohvikeetja ja muheles.

„Mitu torti müüsite täna?“

„Kaheksakümmendneli torti, kuussada seitsekümmend kaks portsjoni!“

„Pagana pihta!“

„Ja,“ noogutas puhvetipreili, „ma imestan!“

Kohvikeetja imestas ka.

„Milline publik?“ küsis ta.

„Päämiselt daamid.“

„Daamid?“

„No ja — veidi omapärane küll, veidi vanavõitu — ja alati ühekaupa, ikka ühekaupa.“

Daamid istusid vahepeal kohvi juures ja sõid virsikutorti. Nad ei söönud seda erilise vaimustusega, nad haarasid vaid lusika järel, nagu tahaksid saada ebameeldiva seisukorra peremeheks. Kuna aga näiliselt kohmetus väga suur oli, murdsid nad sagedamini suutäisi, kui see neil kavatsuses oli. Kuigi suutäis väga väike oli, ei saanud nad siiski vältida, et tükkide torti oli järsku otsas ning taldrik haigutas tühjusest. Vaevalt oli see aga sündinud, muutusid daamid veel närvlikumaks, ja kutsusid suure õhinaga ettekandja, et paluda enesele kiiresti tuua uue tüki virsikutorti.

„Mulle veel üks tort, preili!“

„Mulle ka. Aga ruttu!“

„Kui kõike täpsalt arvutada ja kulud maha arvata,“ ütles õhtul kohvikeetja oma naisele, „siis oli see siiski hiigla äri. Seda teeb vaid kuulutus.“

„Sa kuulutasid? Kus?“ küsis naine.

Kohvikeetja noogutas:

„Jah. Abielu-kuulutuste osas: Väga rikas tööstur, sale, suure kasvuga, neljakümneaastane, sportlane, otsib tutvust abielu mõttes vaese tüdrukuga mitte alla kolmekümne kolme aasta.“

„Seda sa kuulutasid? Narr! Sa oled ju abielus!“

„Kuulutus läheb edasi.“

„Kuidas?“

Kohvikeetja muheles:

„Kohtamine teisipäeval pärast lõunat kohvik Kitshabemes. Tundemärgid: daam telligu mokkat ja virsikutorti.“

I. H. Rösler.

Naised leedu kirjanduses

Leedu moodsa kirjanduse ajastu alguseks tuleb pidada 1904. aastat, mil kaotati leedukeelsete trükitoodete keeld. Enne seda otse masendava vene surve all ägav leedu rahvas oli nagu määratud vaimsele surmale. Ja sellest momendist päälle naisele kuulub ka kohe tähtis osa leedu kirjandusloos.

Varasemaist naiskirjanikest on nimetamistväärne reaalistliku proosa esitaja **SOFIJA ŽEMAITĖ**

Tänapäeva leedu kirjanduses omab suure nime **SOFIJA ČIURLIONIENĖ** (sünd. 1886. a.), kes on peenetundeline, suureandeline, väga originaalse ja sügava ellusuhtumisega naiskirjanik. 1908. a. ilmus ta esimene raamat „Meri“ (poeem). Tema mees, maailmakuulus sümbolistlik maalikunstnik Mykolas Čiurlionis maalib samal aastal oma meistriteose „Mere sonaat“. Nagu selgub: mõlemad abikaasad käsitlesid sama ainet — üks luules, teine maalikunstis.

Sofija Čiurlionienė on väga palju uurinud leedu luulet ja kirjutanud hulk kriitilisi artikleid, analüüsides kaasaegseid kirjanduslikke suundi. Maailmasõja paiku ilmus talt kogu komöödiad ja hiljem, sõja lõppedes isamaaline draama „Koidu pojad“. Eriti huvitavad on tema värssides draama „Kaks teist venda“ ja müstiline draama (viimane teos) „Valvav rüütel“. Viimases on ideeliselt kujutatud võitlust elu ja surma peale hea ja kurja vahel. S. Čiurlionienė keel on sädlev, puhas ja metallina helisev, nagu leedu rahvaeeposki. Tema mõju kaasaegsele kirjandusele on suur.

Leedu nüüdisaja kirjanduse rahvuslikult häälestatud esteetilise, individualistliku ja idealistliku suuna kandvamaks kujuks on luuletajanna **SALOMĖJA NERIS**. Tema juures on tunda suure inspiratsiooni tiibu ja suurepärase vormi käsitlemist. Ta värssid omavad hää sõnastuse, puhta keele ja suure selguse.

Saloméja Nerise kõrval on silmapaistvad luuletajannad: **J. AUGUSTAIYTĖ** — **VAIČIUNIENĖ** ja **ALĖ SIDABRAITĖ**. Esimene neist inspireerub peamiselt rahvuslikest motiivest, teine armastusest ja rahvalauludest (dainadest).

1931. aasta on leedu romaani uue arengu tõusuaasta. Ja ka siin omavad naised silmapaistva koha. Nii ilmusid sel aastal **VADULUTĖ-PUIDA** romaan „Isamaa“ ja **MARIJA PEČKAUSKAITĖ** romaan „Vanas mõisas“, mis kujutab vanade mõisnikkude elu.

Uutest nimedest vääriavad mainimist naiskirjanikud

A. ŠALČIUVIENĖ ja **V. DOVSINAITĖ**, kes kujutavad omis romaanis moodsat naist.

Tänavuaasta tõi leedu kirjandusele uue suure nime — **Klaipeda naiskirjaniku IEVA SIMONAITYTĖ**, kes tundmatust autorist tõusis kohe kirjanikkonna esirinda väljapaistva romaaniga „Simoniste saatust“. Selles romaanis käsitleb ta ühe leedu aadli sugukonna innukat võitlust sajandite jooksul saksastamise vastu, mis teatavasti võtnud kõvasti maad selles Leedu osas, mis kuulub Saksamaale. Romaan on kirjutatud elava, mahlaka keelega kalduvustega neoromantismi.

J. Simonaitytė teos krooniti esimese auhinnaga ja ta sai esimese riikliku kirjandusliku preemia. Nende ridade kirjutajal oli au viibida suurel kirjanduslikul aktusel Kaunase Riigiteatris, kus toimus preemia pidulik üleandmine haridusministrilt. I. Simonaitytė enda sõnavõtt saksastamise kohta tõi paljudele kuulajatele pisarad silmi.

Nagu näete: leedu kirjanduses on naisele antud aukoht ja seda täiesti teenitult. Siinjuures ei saa kuidagi viisi märkimata jätta kuulsat leedu luuletajat ja silmapaistvat kriitikut **LIUDAS GIRAT** (muuseas — suurt Eesti sõpra), kes avastanud nii mõnegi talendi.

A. Rannit.

Ep. daamid!

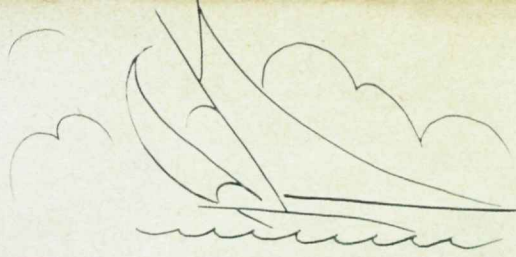
Palju hooletum on suvitamine, reisimine ja ujumine, kui soeng on korras, selleks kandke „VELLA“ **kestuslokke**, mis on alati moes, ilusad ja hästipüüvad.

A. Reitsnik,
meeste- ja naistejuuksur
Tartus, Jul. Kuperjanovi 9.

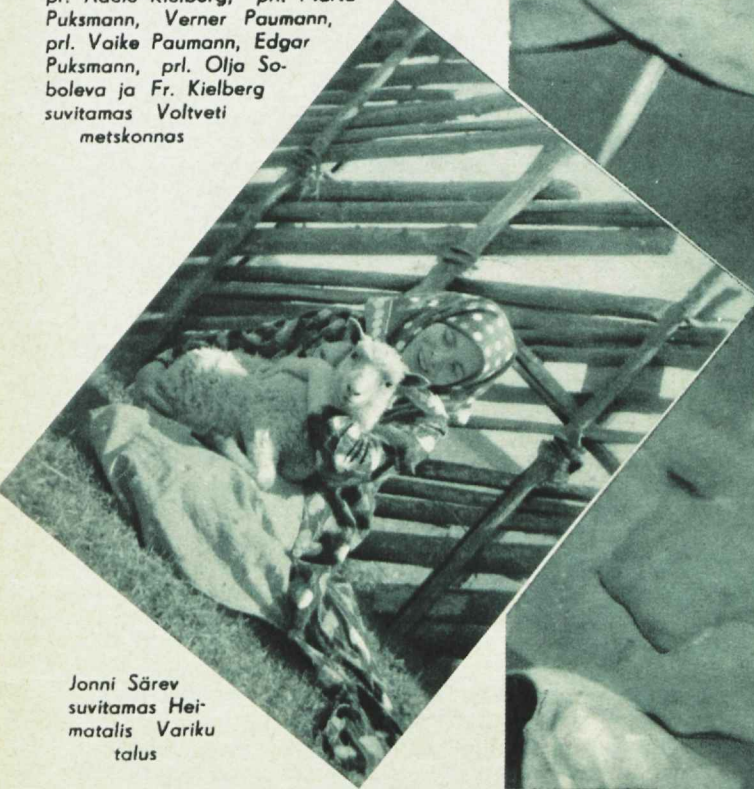

Pr. E. Paumann, Jaan Tomberg, pr. Adele Kielberg, prl. Marta Puksmann, Verner Paumann, prl. Vaike Paumann, Edgar Puksmann, prl. Olja Soboleva ja Fr. Kielberg suvitamas Voltveti metskonnas

Pr. Marie Värtel Tallinnast veedab oma puhkeega Pühajärvel.

Jonni Särev suvitamas Heimalis Variku talus

Uhest ilusast päevast

Grupp Rakvere nooruid teel Neerutist Kadrinasse.

Rõõm

Grupp lõbusaid „Mareti“ lugejaid „Narva-Jõesuus“.

Prl. E. L. Rakverest karikakrate keskel.

Marianne Korbe Tallinnast suvepuhkusel Vaivara val- las Perjatse külas.

Veera Sõber ja Villy Kattai Valgast Helme lossi varemotel.

Nuia postkontori ülema abi G. Soots oma poegade Ivari ja Rainoga suvitamas

Mari-Ann

Lo Marx Linder'i romaan

Eelmise osa kokkuvõtte. On suur talv, kui Mari-Ann Wieth jõuab Rootsist koju vaiksesse Deltovi metsamajja, kus elavad ta isa Stephan ja ema Gina. Nende naabriteks on lossiomanikud Philipp von Brandenstein ja Carl-Ernst Buschenhagen. Esimene on Mari-Anne vanaisa. Teine aga on noor mees ja ammugi parandamatult armunud tüdrukusse. Mari-Anne emale meeldib hästi Carl-Ernst Buschenhagen ja ta näeks meeleldi, et tüdruk abielluks temaga. Mari-Ann aga vihkab Buschenhagenit. Mai algul korraldatakse Deltovi metsades suur jaht metssigadele, millest võtab osa hulka külalisi.

Mõned kuud hiljem tutvub Mari-Ann Berliinis leitnant Axel Bladiga. Olgugi, et Ann armub noormehesse, lükkab ta selle abiellumise ettepaneku tagasi, sest leitnant Blad ei meeldi tema emale. Varsti peale seda sõidab Ann külla oma sugulaste Metterlingidele Wilkeni lossi, kus korraldatakse tema tulekuks kodune ball.

Imeilusad nädalad Wilkenis olid möödunud kohutava kiirusega; juba kaheksa päeva oli Mari-Ann tagasi kodus.

Adalbert Lersky oli hakanud talle korrapäraselt kirjutama, mis Mari-Anne rõõmustas, sest noormehe kirjad sisaldasid palju uusi imesid, mis neiu tänuga vastu võttis ja mis tähendasid talle omamoodi vaimset kinki.

Vaatamata ilusaile muljeile, mis jäid talle Wilkenist, rõõmustas Mari-Ann siiski, et ta nüüd oli taas kodus.

„Kas tead, Stephan?“ ütles ta kord jahil isale, „inimene on liialt loomulik ja maaga seotud, et tunda end hästi niisugusel maal, nagu meie oma. Ma ei mõista, et tädi Cora seda talub!“

Stephan heitis Annele uuriva pilgu ja mõtiskles endamisi. Hiljem ta küsis nagu muuseas:

„Ütle korra, miks sa pole kodu kunagi Lerskyst jutustanud?“

„Teadlikult, Stephan. Ema pärast! Kui ta aimaks tema olemasolu, siis ta juba unistaks jällegi abiellust. Jumal, kas sa mõistad, et see läheb liiale! See on ema nõrkus, tean, ent minule ta on vastumeelt, takistav. Ja Lersky — tema on nii kõrgel, ja — ta on minu sõber, isa! Usaldan seda ainult sinule, ja sa pead andma mulle ausõna, et sa ei kõnele sellest kellelegi.“

Ja nüüd jutustas Ann Adalbert Lerskyst — ja oma sõprussidemeist.

„Kas armastad teda, Ann?“ küsis Stephan Wieth, kui neiu vaikis.

Mari-Ann jälgis unistavalt haiguri lendu, kes tõusis üles sinavasse õhku, siis vastas ta selgesti:

„Ei, isa. Aga ta sõprus on õnnestav, ma ei tahaks teda niipea kaotada.“

Kui imelik on noorus, mõtles ka Wieth; nad sõlmivad sõprussidemeid ega tea armastusest midagi. Nad on õnnelikud sõpruse üle, kuna nad ei aima, kui palju toredam on järgmine suur tunne. Ent ühel päeval tuleb neile suur armastus, ja põksuvail, imestanud südameil nad langevad teineteisele kaela ja unustavad kõik eelmised sõbrused. Tee sõprusest armastuseni pole kaugem kui väikese oja kaldast teisele, mõtles Wieth, ent ta ei lausunud sõnagi.

Jah, Ann oli õnnelik oma ilusas kodukohas. Ta nautis ilusat suve, imetles teda nagu mõnd kaunist kinki, mis võimaldas talle võib-olla viimast korda selles üksildases, tore-das looduses. Kes teab, mis on aasta pärast, mõtles ta mõni-kord nukralt ega aimanud, miks teda valdas sageli rahutus.

Juba varakult, kui kõik veel magasid, haaras neiu oma supelrüü ja jooksis parki, Maandumispurde äärde oli vana-

isa lasknud ehitada väikese paadikuuri. Siin riietus ta lahti, tõmbas supelrüü selga ja sööstis kiljudes suure järve voogudesse. Enamasti ta ujus järve keskele, kus roost-ümbritsetud väike saar pakkus päikeselõõsalist puhkepaika. Veeputukad hüplesid tantsiskelles vee helkival pinnal ja sidrunliblikad kiikusid mõnuledes Anne kauni pea kohal.

*

Berliini jaamas ootas vürst Lersky, kes viibis juba kauemat aega pealinnas. Mari-Ann oli talle teatanud, et ta oma Rootsi-reisil läbib Berliini, ja Lersky vastas talle, ta viivat ta meelsasti rongi, mis sõitvat üle Malmö Stokholmi.

Ann leidis, et Lersky oli väga meeldiv ja nägi välja kuidagi hoopis teissugusena. Kõndides tema kõrval piki vagunikupeesid, ütles ta talle seda. Hubert, nagu alati taktiline, otsis peagu kogu aja jaamakioskist reisilektööri, et neid kahte kahekesi jätta.

Lersky vaidles neiule naeratades vastu.

„Kuid ühte ma teile ütlen, Mari-Ann. Seisan praegu suurte probleemide lahendamise ees. Soovige mulle edu! Sõbralik mõte teie poolt annab mulle jõudu ja aitab mind sihile.“

Neiu ei mõistnud teda täiesti, ta aimas aga midagi suurt ja noogutas tummalt; ta silmi täitsid pisarad.

Siis tuli Hubert; nad pidid astuma rongi. Jäeti lühidalt ja südamlikult jumalaga. Lõpuks võttis Lersky taskust väikese raamatupaki ja surus selle Annele kätte.

„Elage hästi, Mari-Ann! Olgu teil Rootsis palju sõpru ja palju rõõmu. Võib-olla teatate mulle oma kojusõidust ja jutustate kõik.“

Ta tõstis neiu valgesse kinnastatud käe suu juurde; siis paugatas ukсед, ja rong lahkus pikkamisi jaamast.

Vähe aega seisis Lersky veel perroonil, kuni minema rattava kiirrongi punane lõpplatern kadus kaugusse.

On siiski jumalik, et maailmas leidub nii toredaid naisi, mõtles Lersky tänulikult.

Ent korraga teda valdas imelik raskemeelsus, talle meenus kahjuks liiga hilja, et ta tahtis Mari-Anneli midagi küsida.

Noh, küllap ta tuleb tagasi, lohutas ta end, on ju ka siis veel aega.

Ja pikil, aeglasil sammel lahkus ta jaamast, tundes kogu aja, nagu ta oleks kaotanud midagi eriti ilusat.

* * *

Reis kujunes lõpmatult pikaks — rongiga ja laevaga ja taas rongiga, ent Mari-Ann sooritas ta õnnelikult. Kui nad pidid Töskvillas ümber istuma, jäi kitsarööpalisega Svärta-bloomi ainult veel poolteise tunni sõit.

Ann oli veidi tülpunud ja väsinud ega pööranud seepärast mingit tähelepanu noile väheseile inimestele, kes astusid ühes nendega rongi. Juba pisut unine — sest kell käis ühek-sale — ruttas ta venna järel oma II-klassi kupesse ja oli rõõmus, et see jäi näivald tühjaks ja ta võis veel veidi siru-tada.

Kuid vähe enne ärasõitu astus vagunisse veel üks reisija, tehes seda suure rutuga, sest pakikandjad said veel parajasti sisse tuua kohvrid ja vastu võtta jootraha, kui rong juba hakkas liikuma.

„Tere õhtust,“ ütles sügav mehehääl saksa keeli, nii et öde-venda vaatas rõõmsalt üles. Kuid juba oli võõras pöördunud ja upitas oma pakke võrku, nii et Ann tema nägu üldse ei näinud.

NIVEA ga vabasse õhku ja päikesesse!

Nii on õige! enne keha hoolikalt kuivatada ja hästi sisse hõõruda NIVEA-KREEMI või ÕLIGA ja alles siis päikese kätte. Nii kaitsete end päikese põletuse eest ja omandate noorusliku pruuni nahajume.

NIVEA abil pruunistute kiiremini ja omandate sportliku jume!

Hinnad alates 30-nest sendist.
Werner Mehks, Tallinn, Vene 19

Toredad kohvrid, konstateeris Hubert, kohvrid väga korraliku lapsetoaga. Krokodill, seanahk ja lakk; viimastest oli kiivrikartong, järelikult sõjaväelane, arvatavasti väga kõrge sõjaväelane.

Hubert oli väga huvitatud, siiski ta peitis oma huvi Svenska Dagbladeti varju, mille ta ostnud Stokholmis ja milles juba kirjutati Karin Iverseni eelseisvast pulmast.

Ann oli liiga väsinud, et silmitseda veel kord kaasreisijaid; külmast vabisedes — sest rootsi suviööd on alati jahe-
dad — mähkis ta end oma halli tolmumantlisse ja püüdis magada.

Kümme minutit õnnestus see tal — siis tundis ta läbi suletud laugude, et võõra pilgud viibisid temal.

Ann tundis seda oma äärmiselt peenenärvliku tajuga. Kord ta avas silmad piluli ja vastas tahtmata võõra pilgule, kuid kohe pärast seda ta sulges nad uuesti, sest too mees seal ei sisendanud talle mingit ebameeldivat muljet, vastupidi — Ann naeratas endamisi, sest need pilgud olid säärased, nagu keegi oleks haaranud ettevaatlike kätega tema südant.

Nii tekkis erutav mäng neiu ja selle mehe vahel, kellest Ann teadis ainult, et tal olid imelikult head silmad, mis meenusid üksildaste sügavsiniste mägijärvede leebet vaikust.

Mees siiski oli süvenenud seevõrd ilusa Mari-Ann Wiethi näkku, et püüdis end asjata vabastada.

Ja Fabian Tronte unustas, et ta istus veerevas raudteerongis ja jälgis oma pilkudega võõrast jumalikku naist, unustas samuti, et ta oli mees hallide oimudega, kes lähenes peagi viiekümnele ja kel polnud õigust võluda ja võrgutada võõrast ja ilusat naist. Tema sisemas tuksles ja vabises vulkan; see tütarlapse magav madonnanägu oma erutavas ilus ja kahvatuses surus end nii sügavale Fabian Tronte ajju, kuni ta valusalt tundis, et see nägu saab talle saatuslikuks.

Õrnad, ilusad mehekäed, mõtles Ann, avades nüüd viimaks lõplikult oma silmad; käed, mille sõrmes oli kaks kuld-
laulatussõrmust.

Neiu pilk eksles edasi, jäi peatuma pruuniks päevitunud näol, mis jutustas paljudest saatushoopidest, nägi kitsast, pisut karmi suud, mille vasemasse ja paremasse nurka halastamatu elu oli surunud kaks sügavat kortsu, ja nägi jälle noid imeliselt häid silmi, mille õrnus oli imelikus vastuolus mehe kaharate kulmudega.

Ta nägi samuti mehe halle meelegahti ja et ta juuksed ülalpool olid tumeblondid, siis kobas ta pilk kolmandat korda suu juurde, mis nüüd paljastas tervete hammaste helkiva rea. Ja nüüd korraga taibates, mis ta teeb, tundis neiu, kuidas ta verest läbis kuum õnnekuse laine.

Esmakordselt oma elus tahtis Mari-Ann, et mees teda suudleks.

„Svärta bloom,“ kisendas üks konduktoreid kähiseval häälel.

Ann võpatas, ka Hubert ärkas oma Svenska Dagbladeti taga ja korjas pakid kokku.

Siis korraga ilmus avatud kupee-uksele Karin Iverseni blond tütarlapsepea säravate silmadega, ja Ann viskus oma väikese õrna sõbratari sülelusse. Neiu kõrvalt tervitas kapten Loth, kellest ülehommepidi pidi saama Karini abikaasa, ja kõik oli nii kodune ja tuttavlik. Ann aga tundis uuesti, et sel hetkel juhtub midagi, midagi, mis pidi saama talle saatuslikuks. Loth oli avastanud õe-venna taga talle võõra mehe. Ta lükkas Anne ja Karini õrnalt kõrvale ja sirutas mehele tervitades käe.

„Härra kolonel, milline rõõm, et te tulate!“
Kutsarid jooksid pakke paigutama, pikaldane rong veeres taas vilistades minema, ja võõras kaasreisija seisis nüüd naervate inimsalkade keskel, — kuulus korraga nende hulka.

Loth esitles:
„Kolonel Tronte, minu rügemendi ülem. See väike blond ime siin on minu mõrsja, härra kolonel, see tõmmu daam siin — preili Mari-Ann Wieth, Karini sõbratar, ja too noor härra, tema vend, tulevane ülemmetsnik Hubertus Wieth.“
Kui hea, et Theo Loth esitles nii heatujuliselt, nii ei pannud keegi tähele, et Anne ja Fabian Tronte vahel juba midagi hõljus.

Kaks kerget vankrit ootas jaama ees. Kui pakid olid kohal, astusid Karin ja Ann esimesse vankrisse, kuna härrad kolmekesi istusid teise.

Kahvatukollasel kuuvalgel sõideti läbi romantilise Södermannslandi Svärtasse.

Teel haaras südamluk Karin sõbratari käe:
„Olen nii õnnelik, Ann! Ja ma soovin sinule sama suurt õnne. On ilus, kui armastad kedagi ja võid talle järgneda kõikjal, alustada selle armastatud inimesega uut elu. — Ütle korra, kuidas Tronte sulle meeldib? Ta on kena, on ju? Pealegi ta on sinu peiupoiss, homme. On see sulle vastuvõetav?“

Kui väga Annele see valik meeldis, seda ta loomulikult ei reetnud.

„Äärmiselt meeldiva välimusega mees, tõepoolest,“ ütles ta tasa ja silitas Karini kätt.

„Tunnen ju sinu nõrkust hallide oimudega suurte meeste vastu,“ naeratas väike sõbratar kelmikalt; siis aga muutus ta väga tõsiseks ja lisas:

„Ole aga hea tema vastu, ta on väga palju kannatanud. Theo jutustas mulle, Tronte kaotanud viie aasta eest oma naise, keda ta ülekõige armastas. See juhtus Arosas; tema oma silme ees mattis ta laviin, naist ei leitud enam elusalt. Tronte kaotanud kurvastusest meelemõistuse; ka tema mõlemad lapsed surid üsna varakult sarlakeisse. Nüüd on ta väga ükski; ja niisuguste inimeste vastu peab olema hea!“

(Järgneb.)

Pärnu rannaelu juuli algul.

Kuidas

Kanada rikka farmeri abikaasa
Silvia Anna Posti suvitamas
Narva-Jõesuus.

Kes suvitavad Haapsalus?

Haapsalus on olnud suvitajaid keisrist kuni tallipoisini. Käesolev hooaeg on 111-es. See juba ütleb midagi. Sada ja üksteistkümmend korda on suvitajad tulnud ja läinud. Igal suvel mitu ilusat tuhandekest. Tuleks kilomeetreid pikk nimeredida, kui neid kõiki tahaks panna paberile.

Praegusaja inimesi huvitab vähe see, mis möödunud. Pea-asi kuidas ja mis on praegu. Tahaks siiski mainida mõned möödunud aja nimed, millest ükski Haapsalu suvitaja ei pääse naljalt mööda praegugi. Neist Haapsalu suursuvitajaid kõnelevad vanemad inimesed, neile on mälestuseks püstitatud mälestussambaid-tahvleid ja ka maju.

Vene tsaar Peeter Suur külastas Haapsalut 1715. a. suvel. 1804. a. käis siin keiser Aleksander I. Keiser Aleksander II võitis 1856. a. suvel Haapsalu lähedal Pullapää rannas osa isegi seal toimuvast rahvapeost. Tema mälestuseks püsib seal veel praegugi mälestusmärk. Keisrite perekonnad on korduvalt suvitatanud Haapsalus. 1932. a. külastas Rootsi kroonprints Gustav Adolf Haapsalut.

Tšaikovsky, Wiedeman, Tobias, Laipman, Ridala, Tuglas, Enno — need on nimed, millega Haapsalu seotud lahutamatu.

Ja praegu? Praegu on suvitushooaeg haripunktil. Supelrannad kihavad pruunide kehade. Suvemuusika hellitab kergeid meloodiaid. Lahel liuglevad purjekolmnurgad — sekka mõne mootorpaadi ühetooniline podin.

Kuursaalid, rannahotellid on pillerkaaritamist rohkesti. Paralepa metsade võlu meelitab jalutajaid, vesi võib suplejaid. Vesi, mis on Haapsalus soojem kui ei kusagil mujal Eestis.

Kes on tulnud tänava siia veetma oma suvepuhkust? — On siin rahvast sisemaalt ja välismaalt, pealinnast ja teistest linnadest.

Välismaalastest on eriti arvurikkalt esitatud rootslased. Hooaja suvitajate kõrval toob „Estonia“ igal nädalal ümmarguselt 30 ühenädala-suvitajat. Teiste hulgas suvitavad Haapsalus ka Upsala ülikooli professor Fritz Broek, ajakirjanik Hjalmar Mehr j.t.

Kodumaisi suvitajaid on kõige enam Tallinnast. Pikemat aega on siin juba näha kindral Reimanni abikaasaga. Ka ülemjuhataja kindral Laidoner, kaitseminister kindral Lill, kaitseväge staabiülema kindral Reek, diviisülema kindral Brede ja Punase Risti president kindral Leesment külastasid Haapsalut. Kultuurkongressilt saabus ja peatus läbisõidul Haapsalus ka sinne põline suvitaja luuletaja Villem Ridala-Grünthal. Kirjanik Leida Kibuvits suvitas Haapsalus mõnda nädalat. August Mälk peatus ainult paar päeva. Kuid ta on lubanud juuli lõpul tagasi tulla.

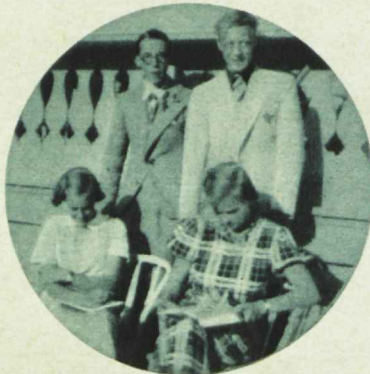
Järg lk. 221.

Pr. Pääbo (end. prl. Kilgas), notar Siiman Võrust, insener Max Pääbo ja tema tütar Ilon Haapsalu rannal.

Krokodill, liutorn ja tuletorn Haapsalu lasterajoonis. Krokodilliga saavad hästi läbi pr. Tomson Tallinnast ning tema lapsed Milvi ja Uno.

Grupp välismaalasi Haapsalu promenaadil suvemuusikal. Soomlannad Rita Martikainen (paremal) ja Gertrud Toivonen. Seisavad: rootslased Karlstadist vennad Lasse (paremal) ja Lennart Velsonid.

Pärnu rannal. Esireas ees (vasakult): prl. Meri ja pr. Blaubrik, keskmises reas: pr. Meri, Viiburi ooperilauljanna pr. Sergejeva, pr. Sang ja prl. Vichmann. Tagumises reas: orkestrijuh N. Goldschmidt, tööstur Laussen ja heliloojad Meri ja P. Laja.

Rakvere suvitajad Narva-Jõesuus.

Paremal vasakule: Miss Vera Hays Inglismaalt, prl. Olev, pr. Olev ja haridusministeriumi koolivalitsuse abidirektor mag. Albert Borkvell Tallinnast Narva-Jõesuu liival.

Kellgi...

Inglanna miss Vera Hays ja ameeriklane Paul Foster on üllatunud Narva-Jõesuu kuurordi looduslikust ilust.

Narva-Jõesuu rannaelu juuli algul.

Suvine Pärnu.

Neid ridu kirjutades peaks Pärnu suvitusele iseloomustama järgmiselt: päikest palju, veesoojust palju, kaunitare ja toredaid rüütleid palju, lokaalides tantsu, rõõmu, parkides jalutajaid. Ühesõnaga — kõike, mida suvitaja vajab palju, palju ja palju. Rahagi tänavu nagu rahval rohkem — pangad seletasid täna, et keskmiselt 3600 krooni eest vahetatakse päevas välisvaluutat. Juuli keskpaiku tõuseb see aga eelmiste aastate kogemuste järgi veelgi, nii et üle kümne miljoni jätavad kuus suvitajad-välismaalased raha Pärnu. Sellele kodumaiste rahakulutust juurde arvates saame päris korralikud rahahunnikud, mis suvi Pärnus võtab ja annab.

Härra Rügivanem Konstantin Päts'i Pärnusse suvitama tulekuga võib kaunilt lilleväljatud Pärnu end uhkusega nimetada suviseks pealinnaks

Merevee soojus on täna 26 Celsiuse järgi ning ega see enam karasta! Aga ometi tulid eile, üleile, mitu nädalat juba, ja tulevad homme, ülehomme, nädalaid, paar kuud veel, iga päev sajad ja tuhanded Pärnu rannaliivale. Tänavu on suvitusele eriti intensiivne, seda registreeritud ja registreerimata suvitajate näol. Praegu räägivad arvud nii: registreeritud suvitajaid 1500, neist välismailt 500. Seega üks kolmandik suvitajasperest võrastelt maadelt ja kaugetelt randadelt. Nimekamaist välismaalastest olgu praegu nimet. Austria saadik Moskvas H. Pecher abikaasa ja tütreaga, maailmakuulus sportlane Aki Järvinen abikaasaga Soomest, kes juba mitmendat aastat suviti Pärnus käib, multimiljonär W. von Grosch, Rootsi suurtööstur Emmanuel Foerster, Kopenhaagenist pr. Milli Borgström-Nömtak, endine „Endla“ teatri subrett oma õega — pr. Glanmanniga Rootsi j. p. t.

Mis puutub kodumaiseisse suvitajaisse ja Pärnu plaazil pikutajaisse, vees sulistajaisse ja muidu Pärnus olesklevaise, siis pole nende nimetamine kaugeltki kerge. Sest nende arv oleks käesolevaks kirjapanekuks liiga suur. Olgu vaid märgitud, et Suvekasiino avaõhtule sõitsid Tartust „Looduse“ direktor H. Männik mag. P. Hamburgiga, äsja saabus siia „ETA“ direktor K. Kornel. Supelmantleis näed sageli linnas liikumas kirjanik Peet Vallakut abikaasaga j. t. Prof. dr. Vadi juhhib energiliselt Supelasutust, kuid tal jätkub aega ka rannal liikumiseks ning suvemuusika kuulamisekski. K/S. „Eesti“ dir. Nirk tunneb end siin ülihästi — nagu väga paljud teisedki, kodumaised ja mittekodumaised suvitajad Pärnu rannaliival aastal 1936, see on aasta enne moodsa rannahotelli valmimist. Praegu on hoone katuse alla jõudmas.

K. Eh.

Haapsalu rannal püüab Töölisteatri näitleja Ruts Bauman Haapsalu jumala-armust näitlejale Vold. Sildele selgeks teha, mis vahe on elukutselise näitleja ja asjaarmastaja vahel.

Prl. H. Neumann Narvast, prl. A. Tarask Rakverest, prl. L. Meerermann Narvast, pr. L. Lahes Rakverest ja prl. G. Horn Narvast päevitamas Narva-Jõesuu liival.

Paremalt vasakule: kaitseliidu peastaabi majandusülem Ch. Kask, pr. E. Kask, kindralkonsuli sekretär prl. T. Kask Helsingist, prl. I. Kask Tallinnast ja Narva maleva kodutütarde juht pr. L. Kütt Narvast — suvitavad uues üleriiklikus kaitseliidu puhkekodus Narva-Jõesuus.

Kaks tütarlast Rakverest õhtusel Narva-Jõesuu rannal.

Haapsalu rannal, enne suplema minekut. Istuvad: parimaid naisujujaid Aino Laine, instruktor Rahman, Ingrid Ressor ja Eugenia Koslovsky. Seisavad: Matti Soondra, ujumismeistrid Artur Tammisto, Boris Roqlaid, Egon Roolaid; soomlane Karejärvi, prl. Sinisoo, prl. Tenneman, Jüri Pääbo ja sporditegelane Vold. Kaasik.

Pärnu rannal (vasakult alates): tänavune Pärnu suveorkestri juht N. Goldschmidt, kontrabassikunstnik Ed. Kõomägi, pr. Goldschmidt, helilooja Peeter Laja, näitleja Tooni Kroon-Laamann, kirjanik K. Ehrman ja helilooja Meri.

309

310

311

312

313

314

315

309. Suvekleit roostepunasest siidist. Kaunistused peenest nõõrist. Krae ja varrukatekaunistus valged.
310. Helesinine kleit hiinakrepist. Krae ja varrukate volangid samast materjalist heledamas toonis. Vöö tumesinisest või mustast sametist.
311. Kahesugusest materjalist suvekleit kitsaste plisseekaunistustega.
312. Nägus pealelõunakleit plisseevolangide ja vestiga.
313. Lihtsalõikeline suvekleit, kaunistatud siidnõõride ja nõõpidega.
314. Huvitav õrnamuustriline pealelõunakleit rikkaliku plisseega. Ees kaks kunstlille.

315. Ruuduline tänava- või reisukleit.
316. Suvekleit lillemuustrilisest siidist, musta sametist vöö ja seostega ees.
- 317—318. Kaks nooruslikku suvekleiti noortele neidudele.
319. Sportlik suvekleit kollasest linasest või panamast. Tepp-kaunistused, nõõrseos ja vöö mõnes sobivas värvitoonis.
320. Sooskleit valge-tumesinise muustrilisest kunstiööidist või puuvillasest.
321. Elegantne õhtukleit lillemuustrilisest siidist.
- 322—323. Kaks sportlikku suvekleiti värviliste kaunistuste ja lisanditega.

316

317

318

319

320

321

322

323

324 325 326 327 328 329 330 331

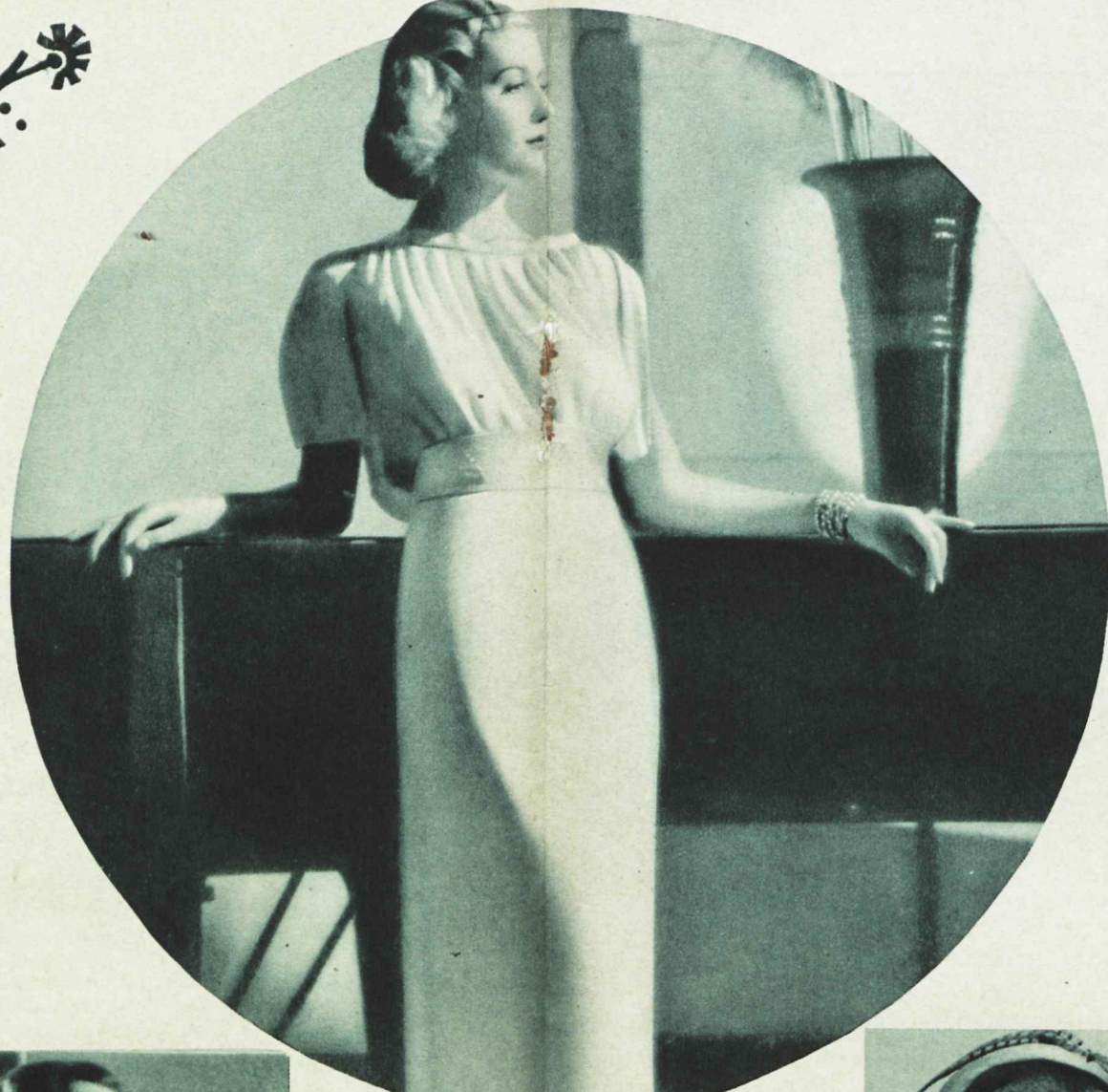
- 324. Nägus suvekleit triip-mustrilisest materjalist, kaunistuseks nööbid, lai vöö ja äärkaunistused sametist.
- 325—326. Kaks huvitavalt koostatud suvekleiti joonmustrilisest materjalist.
- 327. Pluus peenetriibulisest siidist. Lõige II lõikelehel.
- 328. Nägus triibuline kimonolõikeline pluus. Lõige III lõikelehel.
- 329—331. Kolm triibulist kleiti.
- 332. Moodsalõikeline särkpüks. Lõige IV lõikelehel.
- 333. Moodne hommikukleit.
- 334. Nägus aluskleit, pilu- ja valge tikand-kaunistusega. Lõige V lõikelehel. Muster mustrilehel.
- 335. Kirjust kretongist ühevärviliste nööpide ja lisanditega hommikukleit.
- 336. Rannakleit valgest linasest.
- 337. Rannaülikond. Pluus ja lühikesed püksid.
- 338. Supelmantel froteest.
- 339. Nägus pyjama magamiseks või kodus-kandmiseks.
- 340. Sportlik kittelkleit, nööbitav ühelt küljelt.

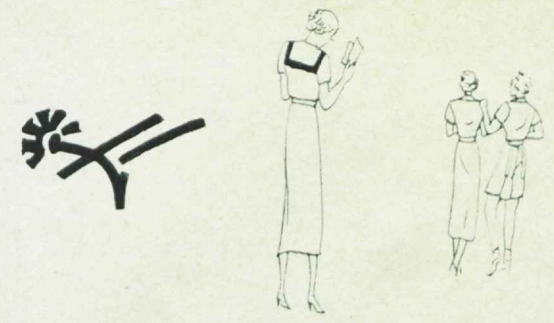
332 333 334 335 336 337 338 339 340

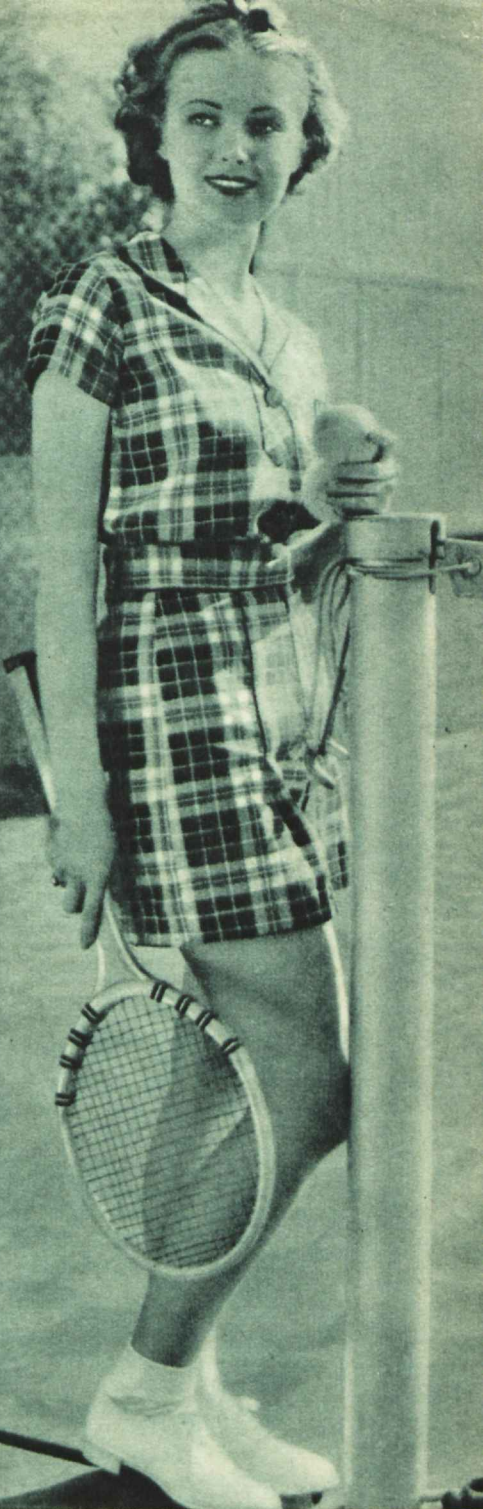
Nägus suvekleit kirjust südist. Garnituurid on tumedast ühevärvisest materjalist, millisest võib valmistada ka pikk lahtine jakk. Koos kleidiga moodustab viimane tervikliku suvekomplee, käesoleval hooajal sellise kleidi juurde kuuluva jaki olles möödapääsematu esemeks iga naise garderoobis.

Suvine öhtukleit valgest georgette'ist. Vöö pärlitest või soolameest. Pluusi osa moodustab seljal lahtise bolero.

Sportkleit valgest linasest, südist või puuvillasest. Krae äärestatud punase-valge punktilise süidiga.

Sport- või rannaülikond ruudulisest puuvillamaterjalist. Kandes pluusi juurde ühevärvisest või samast materjalist seelikut, omame nägusa päevase riietuse. Lõige 1 lõikelehel

Elegantne punktiline organdikleit varrukateta jakiga suveöhtuks. Kaunistavad rüüsid ja värvilistest pärlitest vöö tõstavad rohkesti kleidi nägusust.

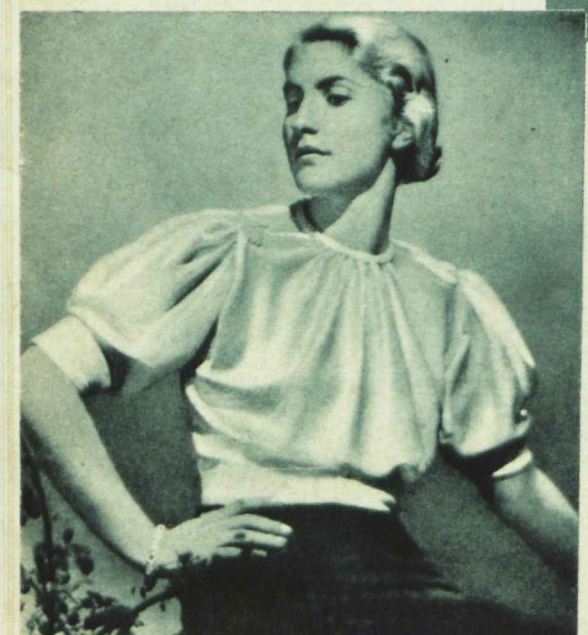

Lihtne meeldiv ruuduline suvekleit tumeda vöö ja nööpidega. Passe on ümberringi sakkäärestusega.

Suvekleit ühevärvisest mustriisest klookest. Tume seemisvöö. Kaunistused peenest kleidiriidest rullpaelast.

Moe-
mudiseid
süda-
suvekleid!

Suvephuus valgest taftist. Kaelusel ja õlgadel põimik-kaunistused.

Huvitav ja omapärane volditud pluus või kleit, voldidel värvilised nööbid. Selg on samasugune kui eestki.

341

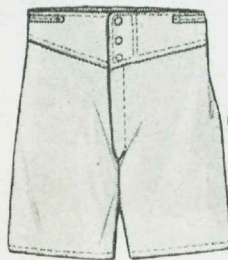
342

343

341. Nägus kleit kahest riidest.
 342. Kimonolõikeline kleit. Esiosa triibulisest materjalist.
 343. Huvitav kleit kahest riidest. Ees nööpkinnis, kolme suure nööbiga. Lõige VI lõikelehel.
 344. Põll halastajaõele.
 345. Valge kittelpõll.
 346. Garnituur serveerijale. Sämpude aset võib täita ka kitsas pits.

365

366

367

347. Kodune kleit-põll. Kinnis ühel küljel.
 348. Lihtne üheväriline põll. Lõige VII lõikelehel.
 349. Triibulisest riidest põll. Lõige VIII lõikelehel.
 350. Volangäärestusega nägus põll. Lõige IX lõikelehel.
 351. Triibuline kimonolõikeline kodukleit ja üheväriline taskutega põll, mis nööbitud ees kleidi nööpidele.

344

345

346

347

348

349

350

351

352

353

354

355

356

357

358

359

360

361

362

363

364

352—353. Kaks plisseekaunistustega tütarlaste suvekleiti.
 354. Kahest riidest kleit suuremale tütarlapsel.
 355. 4—6-a. lapse magamis-ülikond.
 356. Suveülikond 5-a. poisile. Lõige X lõikelehel.
 357. Ruudulisest riidest kleit 7-a. tütarlapsel. Lõige XI lõikelehel.
 358. Poisikese suveülikond.
 359. Tütarlapse palitu.

360—361. Kaks suvekleiti 1-a. tütarlastele.
 362. Praktiline mähispuks suuremale beebile. Lõige XII lõikelehel.
 363—364. Kaks nägusat kleiti tütarlastele.
 365. Päevasärk mehele.
 366. Aluspuksid mehele. Lõige XIII.
 367. Öösärk mehele 39 sm kaelam. Lõige XIV lõikelehel.

Plekkide-apteek

Plekkide kõrvaldamine on perenaisele tähtis peatükk, sageli võib sellega mõnd hääd riietuseset või lauakatet tarvitamiskõlblikult päästa. Vanu, kuivanud plekke pole üksi raske kõrvaldada, vaid nad säilitavad sageli ka jäädavaid jälgi, milliste eemaldamine osutub võimatuks. On olemas palju nõuandeid plekkide kõrvaldamiseks, palju proovitud retsepte ning mõnes majapidamises leidub terve kogu ajalehe väljalõikeid. Ent sageli osutub olukord hoopis teiseks. On tekkinud plekk, mida tahetakse kiiresti kõrvaldada, siis hääb juhul on nõuanne käepärast, kuid enamasti tuleb teda alles otsida. Peale selle soovitatakse nõuannetes mitmesuguseid keemilisi vahendeid, milliseid kindlasti kohe käepärast ei ole, nende hankimiseks kulub enne aega ning otsekohene pleki kõrvaldamine on takistatud.

Plekkide-apteek peab aitama seda pahet kõrvaldada. Viimane on kerge vaevaga hangitav. Selleks tislari juures lasta valmistada käepidemega varustatud kast (et saaks viia õnnetuse kohale), milline jaotatud lahtriteks. Silmapilgul, mil õnnetus tekkinud, peab apteek käepärast olema. Pudelid, ülevaatlikult korraldatud, peavad alati täidetud olema. Tarvitada ainult pruune pudelid, kuna nad on kemikaalide alalhoiuks soodsamad. Soovitav on plekkide-apteeki, milles sisaldab ühtlasi palju mürgiseid vedelikke, hoida suletud kohal, kus nad on nii valguks kui ka laste eest varjatud. Kastis hoida alal abinõusid, nagu mitmevärvilisi paiku, puu- või klaaspulgakesi vahendi peale panemiseks, vatti ja käsnakesi või pehmeid harjakesi. Peale selle kuuluvad siia veel väävlipulgakesed pleki eemaldamiseks ning veidi imevat pulbrit, nagu magneesium ja talk.

Väga tähti: on ka pleki-apteegi varustamine omakirjutatud pleki-tabeliga. Tugeva papi mõlemale küljele kleepida valge paber, millele kirjutada tähestiku järjekorras pruugitavamaid retsepte, milliseid alati oma kogemuste põhjal täiendada võib. Tabeli kõrval pidada veel pleki-apteegi sisuülevaadet. Pudelid varustada vastavate etikettidega.

Pleki-apteegi kasutamiseks muutub plekkide eemaldamine üsna kergeks toiminguks.

Mõnd tähtsat üldreeglit tuleb siiski jälgida, muidu ei aita ka parim pleki-apteek. Esmajoones loobuda hõõrumisest. Plekivahendeid kanda peale õrna tupsuga. Riidele panna aluseks mõni vana puhas rätik, mis peab imema enesesse mustust. Tupsutamisel alust alati edasi nihutada, et niiske koha alla tuleks alati kuiv ja puhas osa. Kunagi ei tohi plekivahendit plekile valada, muidu on ääred vältimatud. Peaasi on õrn tupsutamine. Värviliste ja tundlikkude riiete juures on soovitatav enne vähemnähtaval kohal proo-

vida, kas vahend ei kahjusta kude. Tupsutamiseks kasutada samast riidest lapikest. Mida kiiremini pleki eemaldamisele asutakse, seda enam on väljavaateid ta jäljetuks kaotamiseks. Bensiini tarvitamisel hoiduda lahtise tule lähedusest, töötada ainult lahtise akna juures või rõdul, et kergesti plahvatuvad aurud eemalduksid. Iga pleki eemaldamine nõuab kannatust. Sageli ei aita ühekordsest puhastamisest, vaid seda tuleb teha mitu korda, enne kui annab tulemusi. Lõpuks pesta puhta, pehme veega ning niiskus kõrvaldada pehme lapi või talgipudrugaga.

Rasvaplekkidele, kui nad on värsked, panna kartulijahu. Vähe aja pärast puhtaks raputada ja harjata ning korrata. Vanemate plekkide puhul kasutada pesubensiini või pleki-vett, millised toimivad plekki sulatavalt. Ka võib rasva-, eriti steariinplekke eemaldada filtripaberil triikides. Tundlikul tapeedil olevat rasvapleki kõrvaldada paksu vee ja leiva pudrugaga. Bensiinirõngaste vältimiseks on soovitatav pleki ümbrust alkoholiga niisutada. Kui nüüd bensiini tarvitatakse, siis ääri ei teki enam.

Kui tabelile märgitakse tuntumad ja proovitud retseptid, mida alatiselt täiendatakse oma kogemustega, siis pleki-apteek võimaldab pea kõikide plekkide jäljetut kaotamist. Esitame mõne tähtsama retsepti:

Higiplekkide jaoks võtta võrdne osa salmiaaki ja alkoholi.

Värsked puuviljaplekkide eemaldada sidrunimahla peale pritsimisega ning soojas vees loputamisega. Teine väga mõjuv viis on väävliaurutamine. Konservikarbis olev väävel põlema süüdata ning selle kohal niisutatud riie hoida. Mõnel juhul aitab leiges piimas leotamine. Mõjuv on ka glütseriini, vee ja alkoholi segu. Viimast tuleb aga alati soojalt tarvitada ning riie kohe soojas vees loputada.

Puuviljamahlaplekkide eemaldada võimaluse korral kiiresti. Plekile riputada paksult soola ja pesta kuuma veega. Ka sidrunimahla võib siin tarvitada.

Veiniplekke kohelda samuti soolaga või väävliauruga.

Õlivärvi- ja vaiguplekke eemaldada tärpentiinõliga ja hiljem pesta sooja seebipiiritusega.

Likööriplekke esmalt sooja veega tupsutada, et suhkrut sulatada.

Säilinud värviplekke niisutada vesinikühlapendi lahuga, millele juurde lisatud, kui riie kannatab, veidi salmiaaki. Kuna valgeid riideid teisiti kohelda tuleb kui kirjuid, siis on soovitatav mõlemaid meetodeid tabelile märkida.

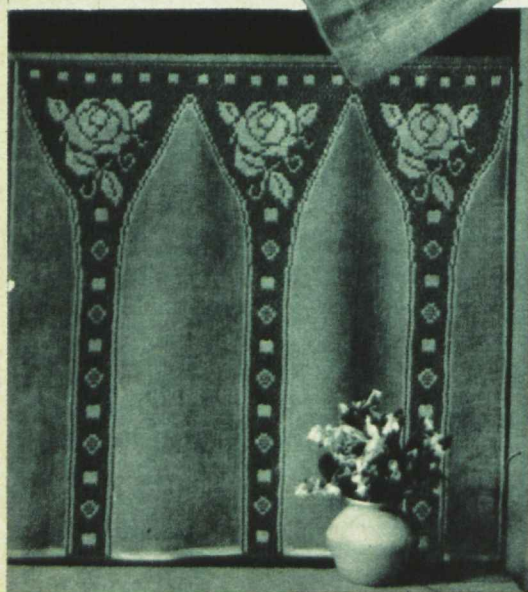
Moodne ristpistes-õmmeldud sohvapadi.

Padja suurus on igatpidi kuni 53 sm. Õmmelda võib „Ekstra“ käsitöölõngadega. Värvid: tume-, keskmine-, helesinine ja valge. Sama hästi võib valge juurde valida ka igasuguseid teisi värvi toone kolmes tugevuses. $\frac{1}{4}$ mustrit mustrirehel.

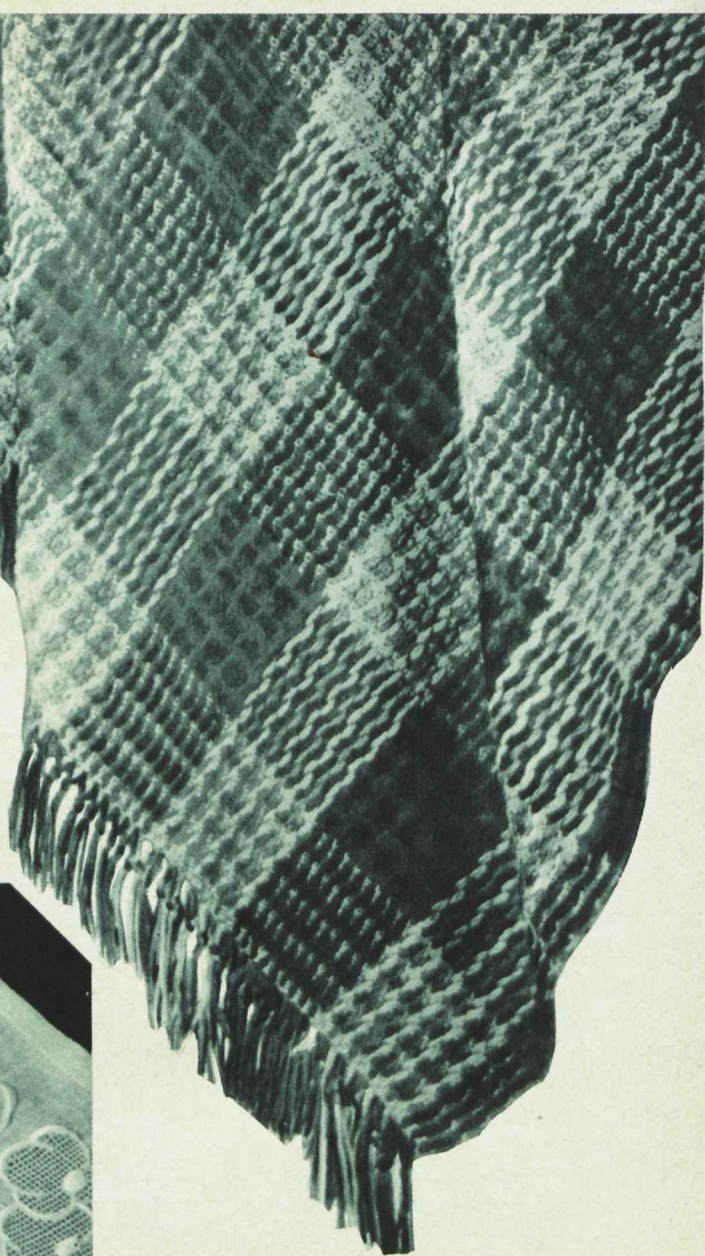
Nägus laudlina.

Muster on tikitud valgele linasele rüdele pilu, lame- ja varspistes, välja kiskuda 4 ja vahele jätta 4 lõnga. Põimida nagu näha kõrvaloleval tööproovil. Tikkida Ankur märkimisnii nr. 25 või 30 vastavalt rüde jämedusele. Muster mustrirehel.

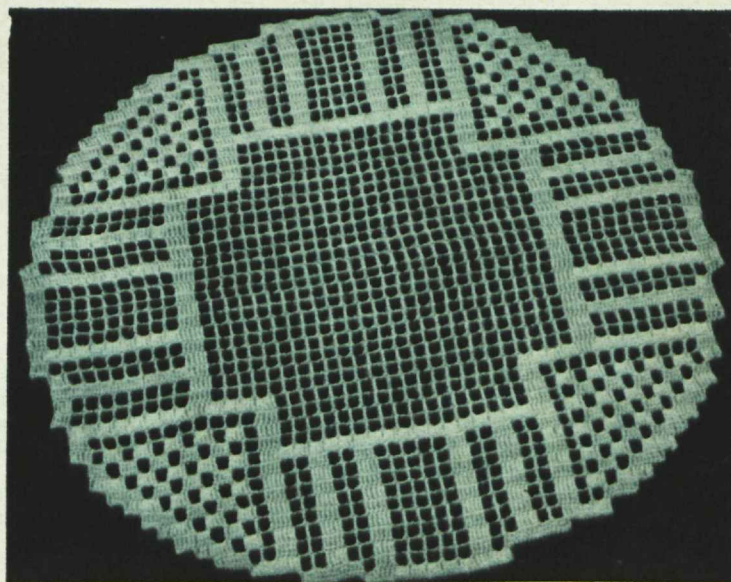
Heegelpitsiga ruudukardin.

Kardinale kulub 60 sm pikkune ja 55 sm laiune tükk valget markisetti, läikega Ankur heegelnii nr. 120 ja nöel nr. 13. Vahepitside laius on 5 sm. Alata alt, luues üles 53 õhusilma ja heegeldada selles laiuses kuni 127 reani, siis kasvatada iga reaga laiemaks kuni kõik kolm vahepitsi kokku lähevad. Muster mustrirehel.

Heegeldatud sall või lapsevankritekk.

Antud eseme suurus on 135×145 sm. Materjaliks kulub vastavalt jämedusele umbes 1–1,5 kg villast lõnga. Esiteks heegeldatakse lihtne fileetaoline ruudustik. Alatakse beežiga, üles luues 196 õhusilma. Värvide on neli: beež, pruun, roheline ja valge. 1. rida on beež, 2., 4., 6. ja 8. r. pruun, 3., 5., 7., 9. r. beež, 10., 12., 14., 16., 18. r. roheline. 11., 13., 15., 17. r. valge, 19.–27. r. nagu 1.–9.; 28., 30., 32., 34., 36. r. valge, 29., 31., 33., 35. r. roheline. 1.–36. r. veel kord korrata ja siis 1.–18. r. veel kord. Järgnevalt aetakse igasse auguritta kaks lõnga. Esimese lõngaga põimides üks samm peale, teine alla jne., tagasi tulles vastupidiselt. Nii ajada järjekorras 5 rida, siis üks vahele jätta jne. Läbiaetud lõngadest jätta ka narmad. Värvid: 5 korda vaheldumisi beež ja pruun, siis roheline ja valge, siis beež ja pruun jne. korrates.

Ümmargune heegeldatud linake.

Linake on 45 sm läbimõõduga. Materjaliks võib olla ecrüvärvil heegelkunstsiid või valge, läikega Ankur heegelnii nr. 50. Muster mustrirehel.

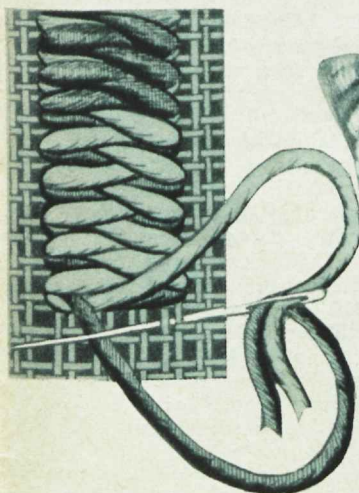
Mitmesuguseid kootud käsitaskuid bastist.

Esimene tasku on kootud roosa ja loomulikku värvi materjalist. Äärestatud punutud põimikuga. Esiteks kootakse 31 l. loomul. v., siis 9 korda vaheldumisi 2 l. roosat, 2 l. loomul. v. ja lõpuks 2 l. roosat ja 30 l. loomul. värvi.

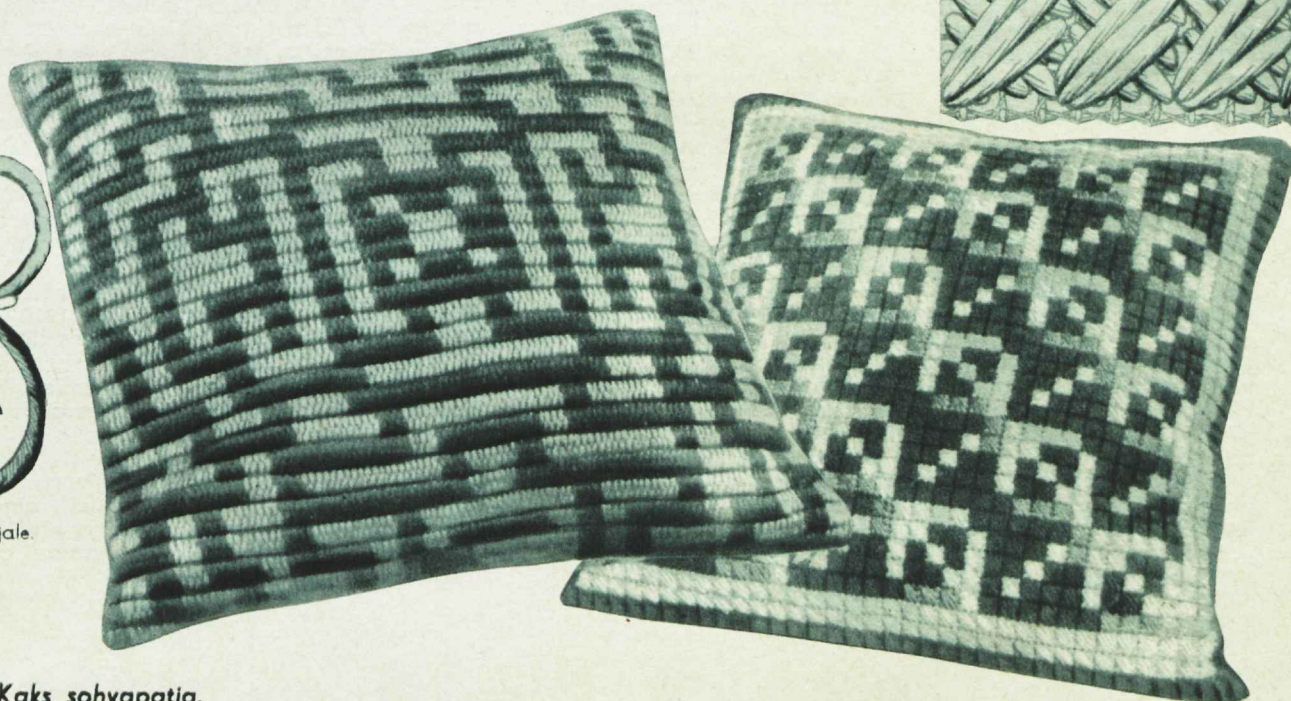
Teine tasku kootakse mustri-lehel antud skeemi järgi. Värvideks on roosa, kollane, pruun ja loomulik.

Kolmas tasku on nelinurkne, narmastega äärestatud avausega. Värvideks samuti roosa, kollane, pruun ja loomulik. Ülesveetud ainult roosa. Skeem mustri-lehel.

Neljas tasku on kootud samades värvides. Esi- ja tagaküljel on sama muster. Tumeda joone kohal on 1 sm laiune jaotamata bast-kude. Skeem mustri-lehel.

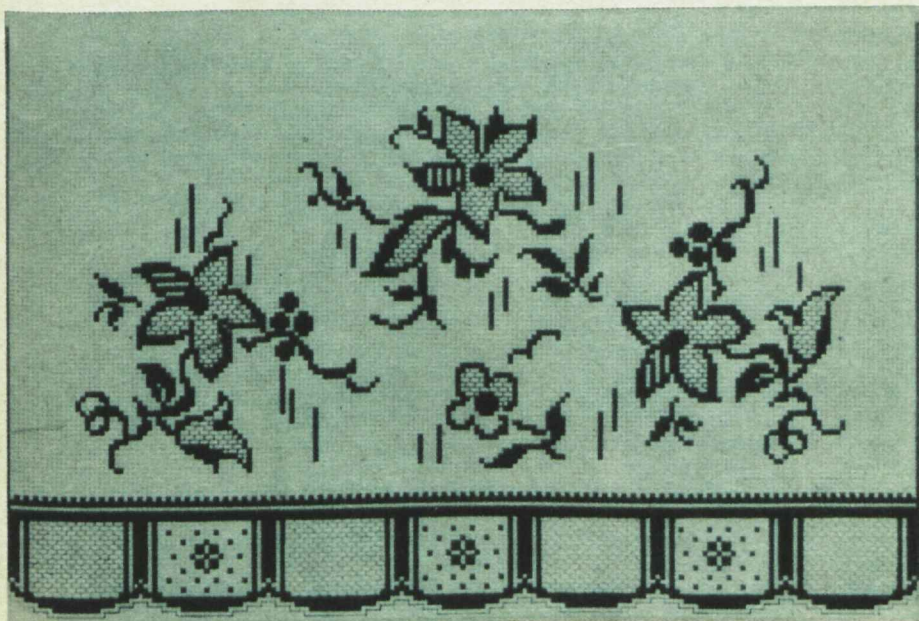
Tööproov kõrvalevalele sohvapadjale.

Kaks sohvapatja.

Paremal: Padja suurus on 45x49 sm. Ömmeldud ristikpistes. Värvideks ainult kaks värvi valiku järgi, kas beež — roostepruun, orange — tumepruun, hall — sinine jne. Muster mustri-lehel.

Vasakul: Padja suurus on 49 sm igatpidi. Võib ömmelda jämedale kanvaale või juteriidele. Värvideks on tumepruun, väävlkollane, hõbehall, orange ja sinakas roheline. Värvid „Ekstra“ kaardi järgi. Iga täht koosneb kolmest pistest üht ja teispidi, nagu näha juuresoleval proovil. Muster mustri-lehel.

Heegeldatud aknaeesriie.

Eesriide laius on 145 sm. Heegeldada tuleks nii, et 14 ruutu annaksid kokku 10 sm. Sakid heegeldatakse eraldi. Alatakse alt esimese sakkide-pealse renga, luues üles 573 silma. Muster mustri-lehel.

Värvilise tikandiga ristpistes lino.

Lina suurus võtta soovi järgi. Materjaliks võib olla linane või puuvillane riie. Tikkida perleega. Ääres pilu. Muster mustri-lehel.

Alma Kaal: «Mehe ja naise psühholoogiast»

«Noor-Eesti» kirjastus, 1936

„Elame meesriikliku korra üleminekul üheõiguslusele, kuid väikeses tagasimineku alavõnkes“. Nii on kõnealus raamatus teaduslikult määrateldud praegusaegset sugude positsiooni ühiskonnas ja seltskonnas. Loomulikult tahab kogu teos kaasa aidata üheõigusluse saavutamiseks, kuigi autor suhtub teatava üleolekuga või isegi irooniaga sääraseisse ühekülgsesse liikumisesse, nagu on nüüdne naisõiguslus. Viimast võib pidada protestinähteks, mis kaotab oma jalgealuse, kui maapeal on õigus enamvähem maksma pandud.

Käesolevas huvitavas ülevaate-teoses ei loodeta olukorra paranemist nähtavasti mitte niivõrd seadusandluse ja välise administratsiooni abist kui nimelt naiste ning meeste moodsest kultuurilis-psühholoogilisest valgustumisest — enese ja vastassoo tõelisest nägema-õppimisest. Probleem peitub kogu naissoo alaväärtustamises, mis on „meesriikliku“ korra sajanditepikkuse kestvuse tagajärg ja mis omakorda tekitab raskusi, ebasobivusi ning kriisinähteid nüüdisaja tundlikus inimühistuses, rääkimata vapustusist üksikisikute elus.

Alma Kaalil läheb korda kasutatud kirjanduse ja mõnede sugude omapoolse vaimukuse abil tõestada, et kõik rahvalikud ja traditsioonilised arvamused naiste loomupäraseist omadusist, mille seas eriti hiilgavad „rahutus, argus, kadedus, tujukus, väiklus ja kavalus“, osutuvad lähemal vaatlusel sisutuks eelarvamusiks. Praegused „naiselikud“ karakterijooned ja võimed, õigemini võimetused, olevat ju samuti iseloomustanud mehi vanaaegseis naisriiklikes ühiskonnas! On ajalooline fakt, et Süürias ja Egiptuses on mehed andunud muiste enese ehtimisele, lastekasvatusele ja koduseile tööle... Selgub, et mõned aastatuhandet tagasi on maakeral väga laialdaselt valitsenud kas naiste ühiskondlik ülevõim meestest või vähemalt üheõiguslus, nagu see paljude kõrvalisemate rahvaste juures on kestnud ligilähedale tänapäevani. Meeste hilisem võimuletulek ei ole muide samasatav kultuuri edenemisega, sest eks peitu üks praeguste kultuurikriiside põhjusi just mehe ja naise ebaloomulikes ja pingutatud vahekorras — ja eks näita eksperimentaalpsühholoogia, et pole õiget alust pidada naisi vaimsetegi võimete poolest nõrgemaiks mehiste.

Kui tänapäeva tegelikkuses naised siiski ei suuda igal alal üheväärselt võistelda meestega, eriti kehalises tugevu-

ses, siis see olevat kestva survealuse olukorra ja sugupooli teineteisest eristava tööjaotuse tulemus. Pole siis ime, et naised on tööpoolest sunnitud olnud kavaldama ja simuleerima, tegema oma nõrkusristist kargu. Tundub muide, et mehe ja naise printsiipiaalse kehalise ühetugevuse küsimuses autor on oma soo suhtes liigselt optimist ega tugine küllalt teaduslikule tõestusmaterjalile. Küll aga võib uskuda psühholoogidelt toodud väiteid, mis kahandavad mehe ja naise sünnipäraseid erivusi. Ainult 3% isiku psüühilisist omadusist olenevat soost, 9% isa- ja 10% emapoolsest pärikkusest, muu osa kultuurikeskusest ja individuaalseist elukogemusest (Heymans).

Alma Kaali raamatu teeb elavaks see külg, et peale psühholoogide ja üldse „naisteadlaste“ arvamuste refereerimise on küsimuste illustreerimiseks õige tihti kasutatud ka andmeid eesti elust — rahvastiku tegevusalade-statistikast kuni Vilmar Adamsi traktaadini armastuse üle. Üldse näitab autor küllalt liikuvust ja südikust raamatu juhtmõtete ning autorite mõjuleaitamisel, olgugi et see ei tule toime ilma kordusteta ja teatava segasuseta. Viimasest aga võib oleneda teose üks meeldivamaid külgi — ta sundimatus ja kohatine vaimukus.

Raskemaid etteheiteid tuleb autorile teha — vähemalt meeste „pedantse“ loogikanõude seisukohalt — mõnede teaduslikku täpsust vajavate seikade puhul. Nii on lõik naise ja mehe relatiivse ajukaalu ja nn. „peajaastamise koefitsiendi“ üle koostatud päris puudulikult, pealegi (vist trüki-) vigadega vormeleis. Samuti ei näi kõik korras olevat Adleri „individuaal-psühholoogia“ põhijoonte edasiandmisega. Lõppeks: pole just meeldiv 1936. aasta raamatus lugeda vorme nagu „psüühe“, „elamisvorm“ pro olemasoluvorm, „tegelik olev“ (peab vastama „reaalsele“). Neid paraku päris humoristlikus mõttes „naiselikke“ nõrkusi näitab ka lausestus oma sagedases ebamäärases kobamises (enamasti ilmneb kogu teose mõtteline ja kavaline kvaliteet ka üksiku lause ehituses...).

Aga kuigi „Mehe ja naise psühholoogiast“ ei pretendeeri teaduslikult vääramatu teose nimele, siis ometi ta on üks huvitavamaid, mõtteid-ergutavamaid ja kindlasti elulisemaid raamatuid meie viimaseaja populaarteaduslikus kirjanduses.

H. Paukson.

Lastejutt

Kati ja linnukesed

Sageli vaatles Kati läbi akna linnukesi. Teda huvitasid need väikesed tiivulised, kelledest mõned olid päris kentsakad. Nagu näiteks varesed oma mustade kuubede, hallide kõhualuste ja suurte nokkadega. Mõnikord istusid nad niisuguse tähtsa ilmega värvapostidel, nagu oleksid selle talu peremehed.

— Vaak-vaak! kisendasid nad üksteisele, kui lähenes keegi mööda teed.

See oli nende imeline keel, millest Kati aru ei saanud. Aga varesed ise vist mõistsid seda keelt, sest nad tõusid kõik korra pealt lendu ja kadusid metsa poole.

Ka varblased olid naljakad linnud.

— Tsiuk-tsiuk! tsirtsusid nad, hüppasid kergelt ja karmelt ühest teise, vuhisesid lendu ja laskusid sealsamas juba uuesti.

Nad ei kartnud kedagi, need varblased. Tükkisid igale poole justkui vargapoisid, nokkisid hobuste eest teri, lendasid kanade sekka ja varastasid ka sealt. Ikka tsiuk-tsiuk! laskusid oma vile ja hüplesid karmelt igal pool, kus oli midagi söömiseks.

Õues ja aias oli veel palju teisi linde, kellede nimesid aga Kati ei teadnud. Mõned olid üsna värvirikkad, punaste kurgualuste, valgete rinnaesiste ning triibuliste tiibadega. Need olid enamasti osavad lalumeistrid, sest Kati kuulis alatist vidistamist ja tsiitsitamist.

Emä märkas Kati huvi lindude vastu.

— Kas tahad omale ka mõnd linnukest? küsis ta.

— Tahan küll! hüüatas Kati vastu.

— Oota, küllap teeb neist mõni meie aeda pesa.

Kati ootas ja ootas. Iga päev jooksis ta aeda vaatama, kas mõni linnuke on teinud juba pesa. Ent ta ei näinud kuski ühtki pesa.

Ühel päeval paistis õues soe päike. Emä, kes tuli väljast, ütles Katile:

— Mine nüüd välja lõokest kuulama.

Ruttu jooksis Kati õue. Ülevalt kõrgest siniõhust kostis imeilus lõõritamine:

— Lirlirlir... lii lii... tsibiit... tsi tsiibiit!

Kati pani käe silmade ette ja vaatas üles. Kuid ta ei näinud midagi. Ainult üks väike punktike tiirles üleval kõrges sinivallas. Kuid see ei võinud olla lõoke, sest lõõritamine kostis nõnda tugevasti ja lähedalt, nagu oleks tulnud siitsamast majakatuse kohalt.

— Kus see lõo on? küsis Kati emalt.

— Seal, näitas emä väikesele punktikesele kõrgel õhus. Siis hakkas punktike suurenema.

— Vaata, nüüd on lõoke pannud tiivad kokku ja lendab alla, ütles emä.

Nagu kivi vuhises linnuke ülevalt alla. Kati haaras hirmunult emä käest kinni. Ta kartis, et väike linnuke kukub

vastu maad surnuks. Kuid ainult mõne jala kõrgusel avas lõo uuesti oma tiivad, tegi toreda „tsii tsibiit... tsii tsibiit“ ning kadus eemale põldudele.

Samal ajal köitis Kati tähelepanu üks veider lind. Tal oli hall-valge triipu vammus, pikk peenike kael, sirge nokk ja haruldaselt pikk saba. Ruttu jooksis ta oma pikkadel peenikestel jalgadel üle õue. Siis peatus hetkeks, vaatas vasakule ja paremale, võngutades justkui kellalööja oma pikka saba.

— See on linavästrik, ütles ema.

Korraga tõusis linnuke lendu ja häälitseis.

— Tsi-tsü... tsi-tsü...

See kostis nagu mingi sõjakisa.

— Miks see linavästrik häälitseb nõnda naljakalt? küsis Kati.

— Ta kutsub omale teisi linde appi, vastas ema.

— Vaata, seal üleval on kull. Nüüd läheb västrik seda taga ajama.

Kati tegi suured silmad.

— Kuidas saab ta kulli taga ajada. See napsab vaesekehe kohe kinni.

— Oota, küll näed, rahustas ema Katit.

Kõrgel õhus tiirles saaki luurates kull. Väike västrik lendas surma kartmata julgusega tema poole, ise kogu aeg tsitsitades. Selle hüüdega kutsus ta teisi linde kokku. Nüüd oli neid juba väike parv, kes kõik julgelt kihutasid kulli poole. See tiirles ikka veel oma kohal, aga ta valvsad silmad olid juba märganud väikeste linnukeste parve. Ta tiivad olid sirutatud võimsalt laiali, terav nokk sihitud nagu vasar väikeste ründajate poole ja ühel hetkel näis, et nüüd haarab mõne neist julgeist linnukestest oma teravate küünete vahele. Ent siis pöördus järsku ümber ning pistis põgenema.

— Kull põgeneb... kull põgeneb! kilkas Kati rõõmsalt õues.

Tal oli ütlematu hea meel, et need väikesed linnukesed suutsid hirmutada põgenema võimsa kulli.

— Nüüd läheme aeda, seal kuuled teiste lindude laulu, ütles ema ja võttis Kati käest kinni.

Vaevalt olid nad aiavärvast sisse astunud, kui sirelipõõsast kostis:

— Tserr... tserr, tserr!

— Tule vaatama, see on käblik, sosistas ema Katile ning tõmbas teda kättpidi põõsala lähemale. — Ma usun, seal sirelipõõsa all on neil pesa.

Käblik laskis jälle kuuldavale oma tseristamise, mis oli

nõnda valju, nagu oleks see tulnud mõnelt tuvisuuruselt linnult.

— Vaata, seal põõsaoksal ongi too siristaja, näitas ema.

Kati nägi imeväikest linnukest, kes polnud palju suurem kui päkaots.

— Kuidas võib see väike linnuke nõnda kõvasti laulda, imestas ta.

Kuid juba oli käblik oksalt kadunud ja selle asemele lendasid paar julget varblast, kes kohe löid suure käraga oma vallatu laulu lahti.

Ühes aianurgas häälitseis üks imelik lind:

— Iglük-iglik, püü, püü.

— See on ohakalind, seletas ema.

Teisalt vastas jälle keegi:

— Tshi-tshvi-tshvi-tshiu...

See oli väike punaleevike. Kostis teisigi imelikke häälitseisi, vidistamist, siristamist, tsiitsitamist ja teristamist. Katile tundus nagu kuuleks ta alles esimest korda neid häälitseisi. Kuskil pinnitas üks tundmatu lind justkui viiulikeelt:

— Piu-piu-piu-piu!

— See on vint, ütles jälle ema.

Nüüd teadis Kati kohe, kui mõni lind laulma hakkas, selle nime. Tal oli hea meel, et oli õppinud pisut tundma neid tiivulisi laulumeistreid, kes ööd ja päevad läbi vilistasid oma lustakaid lugusid.

Maantee ääres aiateivastel istus kari kuldnokke.

— Mispärast istuvad nad seal, kas neil polegi pesa? küsis Kati.

— Katil on õigus, ütles isa, kes tasakesi oli tulnud nende selja taha, — sest võib-olla polegi kõik kuldnokad omale leidnud veel pesa. Teeme neile paar puuri, sest nad on kasulikud linnud.

Ja isa sammus koja juurde, kus asusid ta puutööriistad. Peagi oli leitud paar parajat kastilauda, mis sobisid pesaks. Ühte külge tuli auk, kust võisid linnud sisse ja välja käia, ning selle ette pulk. See pulk oli selleks, et linnukesed võiksid seal istuda.

Õhtuks oli kuldnokkadel jälle kaks pesa rohkem.

— Ühel päeval tulidki kuldnokad ja valisid puurid omale eluasemeks. See oli Katile suur rõõmupäev, sest ka rehe räästa alla hakkasid kaks pääsukest pesa ehitama. Rõõmsalt jooksis ta rehela juurest aeda ja aiast jälle rehela juurde. Sest nüüd oli ta õppinud tundma linnukesi, nende laulu ja elu.

Aadi Virges.

«Mareti» preemiate õnnelikke võitjaid

Pr. SELMA HELENDI,
Tallinnast, sai tasuta 1 kuu suvitamise võimaluse kuurordis. Pr. Helendi viibib juba ühes abikaasaga Narva-Jõesuus.

Pr. LAGLE KÄRNER,
Tallinnast, sai tasuta reisu Tallinnast Lõuna-Eestisse ja tagasi NMKÜ turismiturismiautobusega.

Ufa

Marika Röck, Carola Höhn ja Johannes Heesters
uues Ufa filmis „KERJUSÜLIÖPILANE“, mida
lavastab Georg Jakoby.

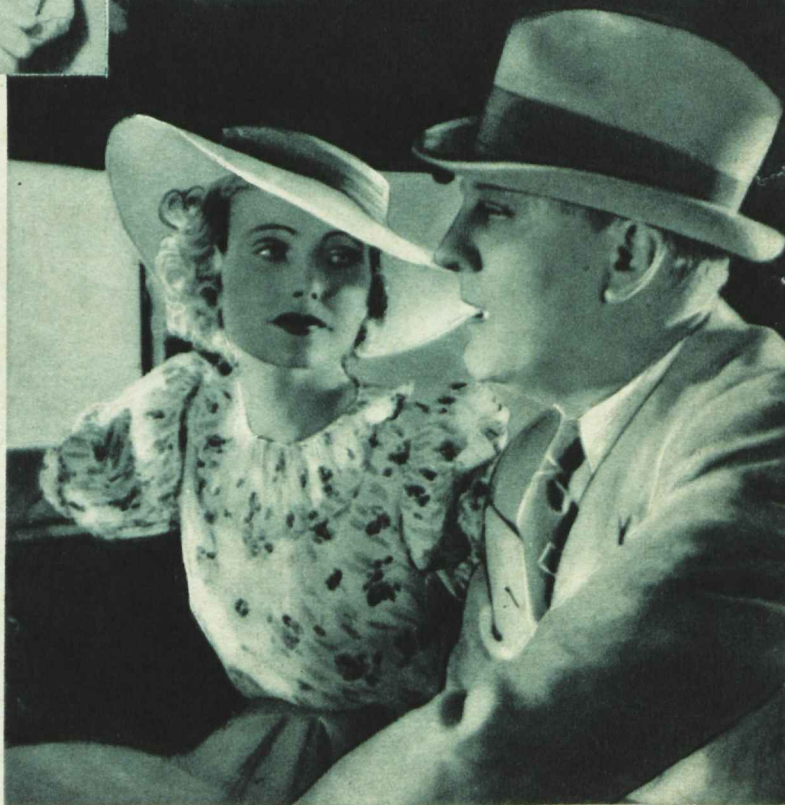

filme

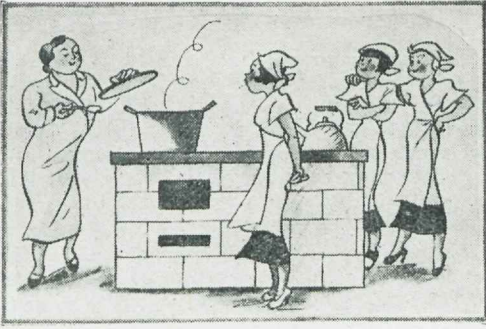
Johannes Heesters ja Berthold Ebbecke uues Ufa
filmis „KERJUSÜLIÖPILANE“.

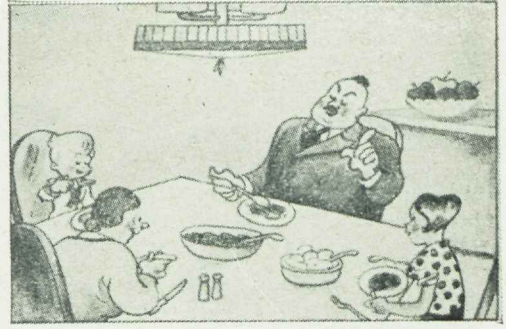
Kaks meest ja üks naine ning sellepärast: „LÖPP NAISTEGA“.
Joan Crawford oma uues filmis, mida linastab Metro-Goldwyn-
Mayer. Vasakult Robert Montgomery, paremal Charlie Ruggles.

Karin Hardt (Mabel) ja Peter Voss (vürst Artamanov) uues
Terra filmis „SEIKLUS PARIISIS“.

Katsetage meie köögiga

Redis ja rõigas õhtusöögina

Rediseid tarvitatakse juba ammu õhtusöögiks. Lihtsam redise kasutamiseviis on võileibade näol. Redised pesta, puhastada, ühes koorega keskmise paksusega rõngasteks lõigata ja panna võiga määratud leivale. Säärased redisevõileivad on maitsvaks vahelduseks teiste võileibade seas.

Sama soovitav on ka redisesalat. Redised hästi peeneks lõigata, kergelt soolata ja mõni aeg seista lasta. Salatikausis valmistada söögiõlist, äädikast, soolast ja piprast kaste, millesse panna soolatud rediselõigud. Riputada üle kõvakskeedetud, hakitud munaga ja peeneks lõigatud sibulaga. Ehk rediseid ainult õlis leotada ja kerge majoneesiga lauale anda. Ka võib neid serveerida hapukoorekastmes, millele maitseks juurde lisatud sidrunimahla ja veidi suhkrut.

Õhtusele külalislauale valmistada redisekaste täidetud munadega. Kõvakskeedetud munad poolitada ja kollane välja võtta. Või ja koor segada, vürtsitada väheses sinepiga.

Lisada juurde munakollane, sool ja pipar. Sinepi asemel võib kasutada ka peeneks lõigatud murulauku. Munavalge selle seguga täita. Redised puhastada, poolitada ja soolavees pehmeks keeta. Siis kergelt võis pruunistada, lisades juurde veidi redisevett ning kuuma, pipardatud piima. Selles rediseid veel kord keeta. Serveerida täidetud munadega.

Ka rõigast võib valmistada aiaviljana. Rõigas lõigata viiludeks ning hautada suhkruga ja soolaga maitsestatud võis. Siis lisada juurde veidi lihaleent ning valmistada lõpuks koorrest ja jahust kaste.

Laialdaselt tuntud on rõikasalat. Õhukesed rõikaviilud soolata ja äädika, õli ning sibulaga segada. Vähem tuntud on rõikakaste, mis hästi sobib külma kala juurde. Rõigas riivida, soolata ning segada äädika, õli või hapukoorega. Maitseks lisada sidrunimahla. Kinnikaetult külmas kohas läbitõmbuda lasta.

Lõunasöök vähjadega

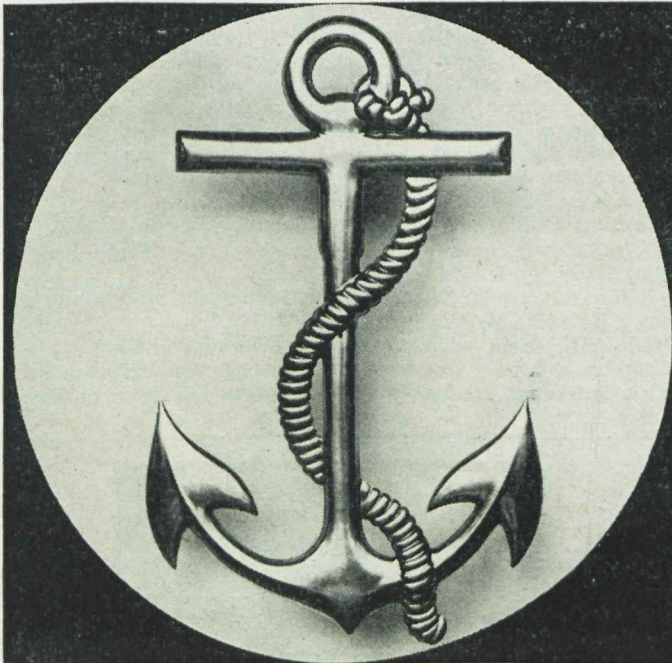
On teada, et vähjad ei küllasta, neid süües jäädakse ikkagi „näljaseks“. Ent serveerides neid sobiva eel- ja järelsöögiga, moodustavad nad maitstva lõunasöögi.

Eelsöögina võiks mainida singi-riisipudingit. Poole liitri soolavees hautada 200 grammi riisi pehmeks. 100 grammi võid hõõruda vahule kolme munakollasega ning segada 65 grammi riivjuustu ja 250 grammi kuubikesteks lõigatud singiga. Maitset võib peenendada kergelt hautatud, hakitud champignonidega. Lõpuks kolm munavalget vahustada ja segule juurde lisada. Siis panna võiga määratud ja jahuga või riivsaia üleriputatud pudingivormi. Keeta kolmveerandi tundi veevannis. Välja lüües riputada pudingile riivjuustu ja valada üle pruunistatud võiga. Anda lauale rohelise salati või juustukastmega.

Vähje mitmes vees kõva harjaga pesta. Suurede kastrulisse panna vesi ja sool, köömneid, tilli, petersellilehti ning veidi võid, keema. Keevasse vette mitte rohkem kui kaks vähja korruga panna. Oodata kuni vesi jälle keema hakkab

ning panna sisse järgmine paar. Kui vähjad omavad punase värvi — umbes kümne minuti pärast, siis on nad valmis. Viia lauale sügavas kausis ühes leemega. Soovikorral võib neid serveerida kalaklimbikestega. Säärasel korral vähjad võtta leemest välja ja panna soendatud kausi. Kasutada hautatud ning luudest vabastatud kalaliha — umbes 250 grammi. Viimane ajada koos kahe piimas leotatud ja väljapigistatud saia, tükikese või, peterselli lehtede, soola, pipra, vürtsi, ühe terve muna ja ühe munakollasega kaks korda läbi lihamasina. Segust vormida väikese vettekastetud lusikaga klimpe, mil-liseid mõni minut keeta vähjaleemes, kuni pinnal ujuvad. Lauale anda leemega.

Lõunasööki täiendab kerge maasikakreem. Selleks on tarvis neli muna, mis hõõruda vahule viie supilusika suhkruga. Lisada juurde ½ kg kuivi, läbi sõela aetud maasikaid, veidi rummi ja vanilli. Leiges vees sulatada kuus lehte pestud želatiini ja lisada segule juurde ühes poole liitri vahustatud koorega. Kreem valada sügavasse klaaskaussi või laidesse klaasidesse ja kaunistada maasikatega.

ANKUR

TIKKIMISLÕNG ON PARIM

Redisesalat.

SUPP RIBIKONTIDEST LIHAKLIMPIDEGA.

Ribide keetmisest saadud leem moodustab lihaklimpide ja röstitud leivakuubikutega maitstva lõuna järgmisel päeval, kui magussöögina anda veel kergelt maasikapudingut või kompotti. 2 supilusikas rasvas röstida peeneks lõigatud sibul, lisada juurde 125—200 g riisi, 2—3 supilusikat jahu ning röstida veel kord koos vähe aega. Panna siis lihaleemesse, keeta. 250 g hakklihast ja tavalistest juurdelisatud ainetest valmistada klimbid, milliseid lihaleemes umbes 10 minutit keeta, kuni pinnal ujuvad. Soovikorral maitset ühe muna ja 2—3 supilusika koore või piimaga parandada.

KIIRE PÜHAPÄEVATOIT.

1 kg hapuoblikaid, rikkalikult kartuliputru, ½ kg soola-searibisid, veidi võid. Toitu võib juba laupäeval valmis

Praadvorstid muretaignas.

PRAADVORSTID MURETAIGNAS.

Lihne muretaigen rullitakse õhukeselt välja ja lõigatakse vorstile vastavalt nelinurksed tükid ning rullitakse vorstid sisse. Määritakse pealt munaga, riputatakse köömetega üle ja asetatakse lamedasse määritud küpsetusvormi. Lastakse parajas kuumuses pruuniks küpseda. Antakse lauale stooitud aiavilja ja kastmega.

keeta ja ettevalmistada ning pühapäeval vaid ½—¾ tundi küpsetada.

Laupäeval hapuoblikad nagu harilikult keeta ja ka kartulipuder valmistada. Samal ajal liha hästi keeva vette panna ning tasasel tulel 1 kuni 1¼ tundi keeta. Kui liha pehme, siis leemest välja võtta ja nelja ossa jaotada. Suur, määritud, tulekindel vorm pooldest saadik hapuoblikaga täita, kartulipudru kihiga katta ning searibiid peale panna. Sellele järgneb ülejäänud pudru kihtimine. Teha pealt siledaks, katta võitükikestega ja panna järgmise päevani külma kohta. Pühapäeval vormi ½—¾ tundi kuumas ahjus küpsetada, kuni on ilus helepruun.

TÄIDETUD VASIKASÜDA.

Pestud süda õonestada terava noaga ning ajada läbi lihamasina. Segada leotatud ja hästi väljapigistatud saiaga, 1 muna, 1 supilusika rasva, hakitud peterselli, soola, pipra, köömne ja vähese muskaadiga. Selle seguga südame õõs täita ja kinni õmmelda. Küpsetada praehjus ilusaks pruuniks, enne seda praerasvas sibulalt kergelt pruunistades. Hiljem klaas valget veini või koort juurde valada. Praemahlale jahu lisada ning südant kastmes veel mõni aeg hautada, kuni on täiesti pehme.

LILLKAPSAS TOMATIKASTME JA JUUSTURÜÜTLITEGA.

Lillkapsas soolavees, millele juurde lisatud mõni köömnetera, pehmeks keeta. Kurnata, pipardada, asetada küpsetusplaadile ja valada üle paksu tomatikastmega. Riputada üle võis-röstitud saiapuruga ning riivjuustuga. Siis pritsida üle sulavõi ning sidrunimahlagaga. Küpsetada ahjus, serveerida kuumalt juusturiütlitega ümbritsetult.

Juusturiütleid valmistada nagu „vaeseid rütleid“. Sisust vabastatud saiaribasid piimas ja munas leotada, paneerida klopitud muna ja riivleivaga ning küpsetada. Kahe saiaviilu vahele panna, marmelaadi asemel, õhuke juustulõik. Ka võib juustulõike paksu taigasse kasta ja küpsetada.

AIAVILJATOIT.

Kolm keskmise suurusega peterselli juurt puhastada ja lõigata õhukesteks viltu-viiludeks. Samuti kolm keskmist sibulat. Mõlemad rasvas pehmeks hautada. 1 kg koorega kartuleid pehmeks keeta, koorida ja ka viiludeks lõigata. On juured ja sibul pehmed, valmistada ¼ liitrist piimast ja supilusikast jahust kaste, valada üle aiavilja. Siis soolata, pipardada, lisada juurde ka kartulilõigud ning lasta tulel veel veidi aega tõmbuda. On segu liiga kuiv, valada piima juurde. Enne lauale andmist riputada üle peeneks hakitud peterselli ja sibulaga. Toit ei tohi siis aega enam keeda, kuna rohud kaotavad tulega oma ilusa värvi.

KAPSAKLIMBID.

Kolmele keedetud kapsapeale lisada juurde 200 g peeneks hakitud liha, 1 muna, soola, pipart, köömneid ning niipalju saiapuru, et saaks mitte väge pehme taigen. Sellest vormida prooviklimp ja keeta soolavees või küpsetada lamedaid rulle kuumas rasvas. Keenud klimpe veeretada võis ja saiapurus, küpsetatult riputada üle riivitud parmesaanijuustuga.

VÄRSKE SALAT.

Roheline lehesalat: 2—3 lehesalati peale arvestada ¼ liitrit vedelikku, mis koosneb veest ja ühe sidruni mahlast. Vedelik maitsestada teelusika soola, vähese paprika ning väikese sibulaga, millist veidi aega vedelik leotada ja siis eemaldada. On sidrun liiga hapu, siis teravust pehmedada vähese suhkruga. Selles kastmes maitseb salat hapuna kõige paremini. Magusas kastmes valmistada järgmiselt: võtta sama hulk salatit, ¼ liitrit magusat koort. Maitsestada vähese soola ning peenedatud tilliga.

Kurgisalat: Kurgid hoolikalt pesta, mitte koorida ning õhukesteks viiludeks lõigata. Kooritud kurk kaotab palju oma maitsest ja toitesooladest. Hapus kastmes valmistada täpsalt nii nagu lehesalatit.

Ka sinepikastmes maitseb kurgisalat suurepäraselt. Sinepikaste valmistada 1/8 liitrist koorest, maitseks lisada tilli, soola ja peeneks hakitud toorest sibulat. Lõpuks kloppida kastmele üks teelusikas sinepit juurde. Kes kastet eriti maitsvaks muuta tahab, kloppigu juurde veel ka üks muna.

Redisesalat: Redised lõigata viiludeks. Valmistada koorest paks kaste, millele klopitud juurde üks muna. Maitseks soola ja veidi pipart.

Kõigile neile salatitele võib juurde lisada peeneks lõigatud murulauku, tilli ja peeneks hakitud peterselli või riputada üle salati.

Oasalat. Oad äädikavees keeta, millele lisatud soola ja 1 kuni 3 sibulat. Oad ei maitse sidrunihappega. Valmistamisel tarvitada vürtsiäädikat ning lisandada rikkalikult söögiõli. Ka siia võib murulauku ja peterselli juurde lisada.

Porgandisalat. Porgandid puhastada ja õhukes-teks viiludeks lõigata. Paprika, soola ja vähese riivitud toore sibulaga maitsestatud koorest valmistada kaste. Riivitud porgandeid valmistada piima või magusa koorega. Ka võib salateid segada, näiteks kartulid ja tomatid, kurgid ja lehesalat.

Täidetud salatilehed. Isuäratav uudsus. Peasalatit tund aega hapus vürtsikastmes leotada. Siis välimisest lehtedest vabastada, millised panna taldrikule. Lehed täita lõigatud redise, tomati, keedetud kartuli, kõva muna ja kurgi seguga. Täidisele pritsida hapu kaste, milline valmistatud ühest klopitud munast ja sidrunimahlast. Riputada üle vähese soola ja paprikaga ning tilgutada peale veidi õli. Selline täidetud salat moodustab võileivaga delikatessi.

Jahe jook on värskendav

Jahe jook on värskendav — või kahjustav. Kõlab paradoksina, kuid on tõde. Värskendust pakub hoolikalt ettevalmistatud ja paraja temperatuuriga jook, kui teda liiga aplalt ei jooda ning järele mõeldakse, mida enne seda söödud on. Värske vesi, külm piim või õlu — võib olla pärast kurgisalatit või puuvilja söömist magu ning soolesid kahjustav, põhjustades sageli palavikku ning seedeelundite põletikku. On keha pingutuste, jooksmise, ujumise jne. tagajärjel kuum, siis peab esimesi sööme jooma mõõdukalt. Alles siis, kui organism on veidi jahtunud, võib kosutavat jooki juua täie söömuga. Kuid ka siis ei tohi ta — eriti tundlikkude inimeste juures — liiga külm olla.

On hää, kui neid nõudeid ei unustata. Külm jook meel- tab sageli ja kergesti häid nõuandeid unustama. Viimased meenuvad tihti alles tagajärgede all kannatamisel. Veidi enesekasvatust väldib nii mõnegi halbuse.

Perenaise ülesandeks jääb vaid maitstvate jookide valmistamine. Tänapäev kasutatakse alkoholvabu puuviljamahlu, mis seltersiga segatult väga ergutavalt mõjuvad. Õunamahl suhkruga ja seltersiga toidab, jahutab ja elustab keha. Vähesel määral tarvitamiseks on see lihtne valmistusviis väga soovitatav. Suurema majapidamise jaoks osutub ta veidi kalliks, kuna üks pudel mahla ei anna kuigi palju välja.

VAARIKASEKT.

1 kg valminud vaarikaid pesta ja kõrgesse savinõusse panna. Valada peale 10 liitrit vett, 1¼ kg suhkrut, ¼ liitrit hääd veiniäädikat ja kaks viiludeks lõigatud koorega sidrunit. Kinni katta ja kolm päeva seista lasta, sealjuures paar korda läbi segada. Järgnevalt vedelik läbi rätiku või sõela kurnata ja pudeleisse panna. Pudeleid on soovitatav varustada patentkorkidega. Kasutatakse aga harilikke korke, siis neid kindlustada traadi või nõoriga. Pudeleid 7 päeva köögis seista lasta, 8 päeval keldrisse viia. Seega on sekt tarvitamiseksõlblik. Avamisel ettevaatust, kuna sekt võib lakke pritsida.

KÜLM TEE SIDRUNIGA.

1 liitri teele arvestada ühe kuni pooleteise sidruni mahl. Suhkrut maitse järgi. Kuumale teele lisada juurde suhkrut ja sidrunimahl ning panna jahedasse kohta. Kui võimalik — jääle.

Säärast jooki on matkamisel ja sportimisel hää jahutatud termopudelites kaasas kanda.

Järgnevalt mõningaid näpunäiteid veel puuviljajookide valmistamisest. Vastavalt aastaajale võib selleks kasutada kirsse, virsikuid, ananase, ka apelsine.

PUUVILJAJOOK (PÕHIRETSEPT).

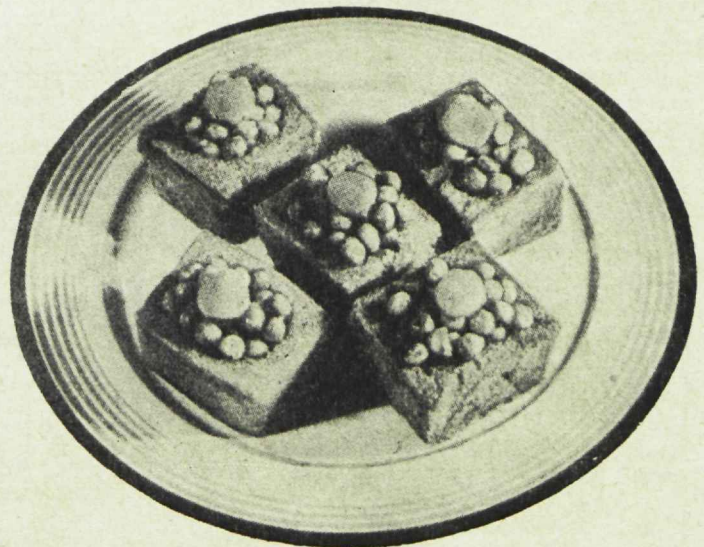
Valmistamisel on tarvis 1 kg puuvilja, 120 g suhkrut, pooleteise kuni kahe sidruni mahl ning 2¼ kuni 2½ liitrit vett. Pool puuviljast pesta ning valmistada ette nii, nagu

Täidetud munad redisekastmega.

bowle puhul. Kui kasutatakse kirsse, siis viimaseid kividest vabastada, samuti ananasiid koorida ja väikesteks tükkideks lõigata. Puuvilja liha panna kaussi, riputada üle 120 g suhkruga ja valada peale umbes ¼ liitrit vett. Sellejärele lisada juurde sidrunimahl ja kauss kinni katta. Teises kausis ülejäänud puuvili, seemnetest puhastamata, katki litsuda ja ½ tundi keeta. Siis kurnata ja eelmisele segule juurde valada. Enne tarvitamist jääl hoida. Serveerida bowle klaasides. Soovitatav teelusikas juurde lisada, et ka puuvilja oleks võimalik kasutada.

Ameerikas kasutatakse palavaail päevil kellaviiteeks „Mint Julep'it“. Ergutav jook piparmündimaitsega.

Kaunvili õonestatud saias.

KAUNVILI ÕONESTATUD SAIAS.

Pikk, vana sai lõigata 5 sm paksusteks viiludeks, millised õonestada, nii et säilivad ainult põhi ja õhukesed seinad. Sääraseid viilusid küpsetada rikkalikus rasvas helekollaseks ning kohe täita pehmeks hautatud, võis leotatud kaunviljaga. Viilusid serveerida mõne aiaviljaga või üksi, peterselli või piparmündiga kaunistatult.

Päikesest, lokest ja teisist pisiasjust

Loomulik puna on trump. Mida me talvel eriliste kuludega seotult keeruliselt saavutame, selle omandame nüüd kuludeta vabas looduses viibimisega: intensiivne päikesekiiritamine ilusa ilma korral. Veendunud vabaõhupooldajate juures kaotavad kosmeetilised pastad ja puudrid oma tähtsuse, kusjuures tunnustatakse ainult võidutsevat „loomulikku puna“. Seepärast võtta kiiresti päevakavva päikese- ja õhuvannid.

Hoolitsetud välimus ka sportimisel. Nagu mujal, nii peab naine hoolitsema oma ravitud välimuse eest ka sportliku tegevuse juures. Sportimisel on mõõduandev ühtlaselt pingul olev, terve ja elastiline nahk, mida eeldab hää vereringe korrapärase suplemise läbi, külmad hõõrumised, masseerimine, naha puhastamine poorepuhastava rasvaga ja naha toitmine toiteõliga. Tugeva higi eristamise ja näos voltide tekkimise kalduvuse puhul, suurte sportlike pingutuste tagajärjel suvekuumuses, tuleb aegsasti alata intensiivse naharaviga. Samuti tuleb mõelda juustelegi, mida on tarvis korrapäraselt pesta, harjata ning teatud sport-

like harjutuste juures värvilise paela või kirju pearätiga kinni siduda. Midagi ei näi naise juures inetum, kui korraldult ripnev juus.

Matkamine on jalgadele lõbuks. Siinjuures tuleb hoolitseda ka jalgade ravi eest. Korrapärasel jalavannil, rasvamassaažil ning hoolikas küünte ravi tagavad jalale hää välimuse. Jala higistamise vastu aitab puuderamine ja sagedane pesemine. Lisaks hommikune ja õhtune jala-võimlemine ning tervislikud jalanõud. Kitsastes, ebaharilikult kõrgete kandadega moekingades moonduvad jalad äratavad rannal ja suplemisel lausa kaastunnet. Kes soovib nautida tervislikku ja erutavat matkamist, peab eelkõige hoolitsema väärika jalgaderavi eest.

Iluravi jäägu erasaladuseks. Puudritoos võib rannas ainult kabiinis või rannakorvi varjul nähtavale tulla ning ka vajalisi kreemide sissehõõrumisi teha võimalikult tähelepanu äratamata. Esmane nõue naisele, kes kosmeetiliste vahenditega oma loomulikku ilu toonitab, on mõõdukas tagasihoidlikkus.

Supeltrikoost üksi ei aita!

Kuulute ka teie nende hulka, kes päikese- ja õhuvanni või suplemise üle rohkem pead ei murra, kui neil on olemas vaid supeltrikoo, kummimüts, supelmantel ja isegi sobiv rannakleit? Siis lubage enesele tähendada, et iga sport või iga kehakultuur omab veel erireegleid tervise, hügieeni ja esteetika suhtes. Esitame tähtsamaid momente, millede silmaspidamine on vältimatu, kui tahetakse saavutada loodetud kehalist ja hingelist värskendust.

Vale ja õige viis pruunistumiseks. Ikka jälle võib näha üliaraid, kes riietuvad vaid supel- või rannakostüümi selleks, et kiiresti muutuda päikese käes lamades pruuniks, mis kõigil koloreeritud rannapildidel nii meelitavana näib. Tulemus on alati petlik ja — valus. Nahk ei muutu sugugi kohe siidiselt pruuniks, vaid vähja-punaseks, tõmbub tugevasti pingule ja paistetub kohati üles. Näovoldid muutuvad pimestava valguse käes sügavamaks, nende arv suureneb ning, kes üsna põhjalikult päevitas, kannatab päevi piinavate nahavillikeste, liigesevalude, liikumistakistuste, peavalude, peapöörituste ja veel halvemate tagajärgede all. Kogenud ja hääde nõuannetega varustatud teevad teisiti.

Esmajoones vajab päevitatav nahk kõikide pooride avanemist ning ühtlasi kaitset rasva kaotamise vastu. Järelikult tuleb teda enne päevitamist sisse määrada hää, rasvarikka päevitusõliga. Nägu ja pead ei tohi kunagi kaua heleda päikese käes hoida, üldse on soovitatav asendit korduvalt muuta. Palava päikese käes tingimata kanda kergelt päikese kübarat. Sobiv pearätikuke võib juukseid kinni hoida. Tundlikkude silmade korral ja üldse heleda päikese käes valgel

rannal olgu päikesepriidid käepärast, kuna viimastega hoidutakse ka tahtmatust näo kortsutamisest. Üldiselt, palju liikumist, jooksmist, võimlemist ka siis, kui mugav lamamine nii meelitavana näib. Esiolgu õhuvanne ja suplemist piirata, et kogu organism sellega harjuks. Veidi enne suplemast lahkumist hõõruda nahk veel kord kergelt õliga sisse, mis kuivaks muutunud nahale ja vereringele suurepäraselt mõjub.

Poorid tahavad hingata. Keegi statistik on 300.000 poori kindlaks teinud, millistega meie nahk hingab. Loodus on kõigi oma töödega veidi pillav, ent mitte kunagi otstarbetult. Need hulgalised poorid ei ole kindlasti selleks seal, et paljude üksteisel asuvate riidesortide all hingamist unustada. Uue aja vabaõhukultuur tahab aastasadu väldanud vanu patte jälle hääks teha. Ei ole sugugi nõutav, et iga inimene külmalt supleks. Ent õhu- ja päikesevanne peaks igauks suvel võimalust mööda kasutama, et vähegi aasta läbi riietega kaetud pooridele võimaldada vaba hingamist. Sellest vaatepunktist lähtudes tuleb silmas pidada ka nõudeid supel- ning õhuvanni riietuse hankimisel.

Päikese- ja rannaõhu-dieet juustelegi. Mõõduka palavuse juures võimaldage ka oma juustelegi päikese- ja õhuvanne, mida täiendagu harjamismassaaž. Ka ilusaim supelmüts kaotab väljaspool vett oma tähtsuse, kuna ta on peas õhutihedalt ja seega suvekuumuses juuste tervisele ning ilule koguni kahjulikult mõjub. Silmas pidada, et päike ja õhk eemaldab juustest rasva, mida asendada rasvarikka juukseveega hõõrudes.

RIIETURITE
ÜHISKAUBAMAJA

TALLINN, SUUR KARJA TÄN. 19. TELEFON 455-77

SOOVITAB
RIKKALIKUS
VALIKUS
IGASUGUSEID

meester. ja naister. riideid ja manukseid.

Suurim riidekaupade ladu Eestis.

SOODSAIM OSTUKOHT IGALE!

Tallinna inimestest, kes praegu pidevalt suvitavad Haapsalus, võiks mainida: riigikohtunik Kann, kohtupalati liige Siimer abikaasaga, kõrgem riigiametnik Ahven, „Päevalehe“ toimetajad Taklaja abikaasaga, Tõnis Braks abikaasaga ja Johanson. Ka „Nädal Pildis“ toimetaja Vaga suvitab Haapsalus. Kuurordi kliimalisi olusid uurib siin dr. Tsitovits. Suvitamisele on andunud samuti admiral Salza perekond. Ka admiral ennast on siin näha olnud. Näitlejanna Betty Kuuskmaa oma pojaga kuulab sagedasti muusikat promenaadil. Veel suvitavad siin suurärimees Voinoff perekonnaga, res. kolonel Lutsar perekonnaga, Tallinna linnapanga direktor Loik perekonnaga, dr. Vulffi abikaasa, linnaarhitekt Karu, ujumisinstruktor Rahman, kes treenib siin eliitujuid Egon ja Boris Roolaidusid, Aino Lainet ja Tammistot. Tallinnast on saabunud insener Max Pääbo, Taani konsul Christiansen perekonnaga, adv. Jaan Poska, endine kaitseministeeriumi orkestrijuhut G. Reder perekonnaga, mereinsener Konst. Maim perek., kapten Harald Rass, muusikaõpetaja Asta Puusepp, direktor Bernh. Josephson, inglise ärimees Richard

Voodhouse, insener Tillingsaar, helilooja Johan Tamverk, „Hansa“ direktor Jannsen, muusika-ärimees Leopas j. t.

Tartlasti on Haapsalus ka üsna rohkesti. Ülikooli õppejõududest viibivad siin prof. dr. Gerhard Rägo, prof. Rootsmann j. t. Prefekt Roovere suvitab samuti täie andumusega. Kunsti- ja teatriinimestest võiks mainida helilooja Miina Härmat, „Vanemuise“ näitleja-näitejuht Ants Pillerit. Paar päeva oli Haapsalus ka ooperijuht Heino Uuli. Teistest Tartu inimestest on siin pr. Kurs-Olesk, dr. Püss, kooliõpetaja-pensionär F. Narusk, kes paari aasta eest kinkis Haapsalu linnale oma raamatukogu, ja palju teisi.

Kundast suvitavad siin Kunda tsemendivabriku direktor Hansen perekonnaga, Virumaa rahvaülikooli juhataja Jaan Ruus. Viljandist on tulnud ärimees Martin Vinnal, Paul Radiku abikaasaga j. t. Kohal on ka Käru postkontoriülem Karl Rajasoo, Harju maa-arst dr. Pihlak, notar Siiman Võrust ja palju, palju teisi, kellede kõikide loetlemiseks oleks vaja kümneid lehekülgi.

Iga päev toob juurde uusi ja uusi suvitajaid. Varem-tulnukaid selle eest hakkab Haapsalust juba pikkamööda lahkuma. Ja ega mahugi kõik korraga väiksesse Haapsallu. —

Epp.

Hea nõu on kallis

KUIDAS TUNDA PUHAST VILLA?

Villase riide hädust on kerge tunda riidest lõnga välja tõmmates ja aegamööda lahti keerutades. On tegemist „puhta villaga“, siis koosneb lõng pikkadest, hädast villakiudest. Omab ta aga lühikesi kiude, siis on riie kootud kunstvillast, mida valmistatakse räbalatest.

VATEERITUD VAIPADE PESEMISEST.

Vaipa leotada üks päev külmas vees, mida korduvalt vahetada. Siis panna lauale ja harjata hästi rasvase seebilahuga. On vaip sellega põhjalikult harjatud, suruda suures vannis veega hästi välja ja loputada mitu korda uuendatud vees kuni vesi jääb selgeks. Järgnevalt vaip kahe inimesega hästi kuivaks väänata ja siledaks lüüa. Enne täielikku kuivamist korrata löömist.

MADRATSI PESEMISEST.

Ka madratsid vajavad aegajalt põhjalikku puhastamist. Seda võib perenaine ise teha. Madratsi kate harutada lahti, võtta lambavill või hobusejõhvid seest välja ning toimida järgmiselt:

Hobusejõhvid külmas vees leotada, misjärele panna keeva soodavette. Niipea kui jõhvid kräsuliseks muutuvad, võtta välja, loputada paar korda põhjalikult selges, külmas vees ning kuivatada soojas kohas (mitte päikese käes) rätikule laialilaotatult.

Lambavilla-madratsiga toimida samuti. Villa külmas vees leotada, siis pesta külmas seebihelvelahuses, millele juurde lisatud salmiaaki. Sellejärele villa leiges vees korduvalt loputada, kuivatada ja lahti kiskuda. Vilunud perenaine võib madratsit ise uuesti täita, vastasel korral aga anda puhas madratsikate ja puhtad täidised madratsitegijale.

SÖÖKIDE VÜRSTITAMISEST.

Mitmesuguste söökide õieti vürstitamiseks on tarvis osavust, vilumust ja peent maitset. Vürtsid peavad vaid mitmesuguste toitude maitset toonitama ja mitte varjama. Esmajoones loobuda liiga teravatest vürtsidest. Ebaõige vürstitsemine võib mõjutada hädä maitset. Enamik perenaisi on väga helled soola ja pipraga ning mitte harva haarab ka pereisa toitu maitsemata soola- ja pipratoosi järele. Keel ning suulagi on niivõrd tuimaks muutunud, et nad ei tunne enam vürtside maitset, nõudes viimase saavutamiseks järjest suuremaid annuseid. Kuna soola ja vürtside üleliigne tarvitamine ajajooksul organismile kahjustavalt mõjub, siis peab tervislikke huvisid silmas pidades perenaise püüdeks olema mõõdukas vürtside tarvitamine. See on eriti kerge kevadel ja suvel, mil külluses värskeid vürtsirohte.

Vaatleme pipart. Peasalati juures on ta täiesti üleliigne, eriti kui valmistamiseks tarvitatakse hapukoort. Pipra asemel lõigata juurde veidi sibulat ning hõõruda salatikaussi tugevalt läbilõigatud küüslauguga. Sel viisil omandab salat niivõrd vürstitatud maitse, et pipar ja sool muutuvad üleliigseks. Ka tomatisalad maitseb hästi hapukoore ja sibulaga, lisamata juurde soola, pipart ja äädikat. Samuti loobuda tomatilõikude soolamisest ja pipardamisest võileibadel,

kuna nende läbi kaob tomatihappe peen maitse. Pipar võib pea kõikide toitude juures puududa, ilma et nad muutuksid vähem maitsvaks. Nelgid ja loorberilehed, milliseid eriti rikkalikult tarvitatakse hautamiste juures, muutuvad liigseiks, kui enne piima või koore lisamist haudumispatta panna sibulat, tomateid ja vürtsijuuri, kus neid ettevaatlikult pruunistada. Pikantset maitset tõstab veelgi küüslaugu lisandamine. Üldse peaks köökides küüslauku enam tarvitama, kuna ta peale pikantse maitse omab ka veel ainevahetust-ergutava mõju.

Kasutada tuleks välismaa vürtside, nagu pipar, nelk, muskaat jne., asemel peterselli, sibulat, murulauku, tilli, majoraani jne., millised omavad peale muu ka suure tervisliku väärtuse.

VÖITLUS KÄRBESTE VASTU.

Esimeste palavate suvipäevadega algab ka tüütav kärbestest vastu võitlemine, kes meie und segavad, lambivarje ja peegleid reostavad ning toiduaineid ebaisuärataval viisil rikuvad. Kuidas saab neist palumatuist ja pealetungivaist külalisist vabaneda? Esimene nõue seisab, nagu sääskede juureski, nende sigimisele piiri panemises. Kogu tähelepanu tuleb juhtida nende eemalhoidmisele elumajast, seda nii linnas kui maal. Kärbeste päämisiks juuremeelitaajaks on toidujäänused prügikastides. Kärbsed leiavad sealt rikkalikult toitu ning valivad ühtlasi selle koha ka sigitamiseks. Emased kärbsed munevad siia, milledest lühikese aja jooksul tekivad tõugud. Peagi sumiseb prügikasti ümbruses noorte kärbestest generatsioon. Kärbestest paljunemine on imestustärataval suur. Üks kärbes omab umbes 200 järeltulijat. Kuna toidujäänused ja prügikast paratamatud on, siis tuleb viimast hoida vähemalt suletult, et vältida kärbestest kogunemist. Puudub aga prügikastil hästisulguv kaas, siis loatada tema üle karboolvete või mõnda muusse desinfitseerivasse vahendisse kastetud hästi tihe riie. Viimast niisutada antud vahendiga iga paari päeva tagant. Kärbsed hoiduvad seega prügikastist eemale.

Erilist hoolitsust vajab toiduainete alalhoidmine. Iga vähemgi toidujäänus katta kupliga või puhta marliga. Parim abinõu on neid paigutada kärbestekindlasse toidukambrisse. Perenaisel jääb sageli piima ja muud säärast kruusidesse üle, ka neid peab kärbestest eest kaitsma. Valmistada peenest traadist rida sobiva suurusega rõngaid ja tõmmata üle marliga. Säärasteid marlikaasi võib kasutada katmiseks. Nende paremus seisab õhu juurdepääsu mitte takistamises.

Kärbestest tuppa ja kööki tungimist saab vältida raamile tõmmatud marliga, mis asetada avatud akna ette. Vara hommikul ja õhtul teha toas tõmbetuult, avades vastasolevaid aknaid ja uksti. Kärbestele on see ebamugav ning nad kaovad.

Väga soovitatav on ka aknalaudadele riputada veidi putukapulbrit. See ei näi küll kuigi ilusana, ent on mõjuv. Kärbsed lendlevad aknaklaasidel üles ja alla ning keerutavad seega putukapulbrit üles. Pulbritolm tungib neile hingamisorganitesse ja nad surevad. Kui tuppa panna lisaks veel kauss formaldehüüdiga, siis vabanetakse tüütavaist kärbestest õige pea.

Raamat on parim sõber suvepuhkusel

Aleksander Pope: LOKIRÖÖV. Poeem. Tõlkinud A. Oras. Aubrey Beardsley illustratsioonid. O. Ü. „Noor-Eesti Kirjastus“ 1936. a. Hind kr. 1.—

18. sajandi vaimukaima inglise poeedi Aleksander Pope'i vaimukaim poeem „Lokirööv“ naerab nõrkusi, mida tunneb iga ajastu. Seltskonnadaamide veetus ja edevus, suure maailma värvikus ja kerglus esinevad teravajoonelistes, kuid graatsilistes piltides seoses koomilise tegevusega.

Illustratsioonid kuulsalt inglise kunstnikult Aubrey Beardsley'lt on omaette tippsaavutis, samuti nagu poeem ise, mis kuulub inglise loetavamate suurteoste hulka.

Thomas Mann: BUDDENBROOKID II, K/Ü „Loodus“.

Toomas Buddenbrooki abikaasal Gerdal sünnib mitmeaastase abielu järele poeg, Hanno, kellest isa loodab oma suguvõsa ja firma edasiviijat. Samal ajal valitakse Toomas Buddenbrook senaatoriks.

Kuid siitpeale tabab Buddenbrooke üks löök teise järele: Tooni pealekäimisel ostab senaator ühe mõisniku aastalõikuse ette ära, kuid rahe hävitab vilja; öde Klaara sureb tiisikusse; Hanno on sündimisest saadik haiglane ja suuremaks kasvades ta ei ilmuta vähematki huvi kaupmehekutse vastu; vend Kristjan satub maksuraskustesse, abiellub kahtlaste elukommetega naisterahvaga ja paigutatakse hiljemini hullumajja; Tooni tütre Eerika mees, kindlustuseltsi direktor, mõistetakse ebaseaduslikkude tehingute pärast vangimajja.

Kõik need sündmused ei jäta mõju avaldamata Toomale. Ta murdub hingeliselt ning kehaliselt ja sureb võrdlemisi noorena; sureb koolipoisias ka Hanno, viimne Buddenbrook. Nõnda lõpebki lugupeetud ja mõjurikas kaupmeeste suguvõsa.

Thomas Mann: BUDDENBROOK I, K/Ü „Loodus“.

„Buddenbrookid“ on lugu ühe Lüübeki kaupmeeste suguvõsa hiilgeajast ja langusest.

Iohann Buddenbrook senior, viljakaupmees, kes oma rikkusele aluse pannud Preisi sõjaväe moonamuretsejana, ostab suure maja Mengstrassel. Siin elatakse patriarhaalselt, pannakse erilist rõhku söömisele, joomisele ja seedimisele. Konsul Johann Buddenbrook junior, eelmise poeg, on jumalakartlik ja kainelt kaaluja mees, kellele ülimalt asjaks maailmas on firma.

Konsuli poeg Toomas on kõhklek, seesmiselt tühi ja vara väsinud mees, kuigi püüab seda teiste eest varjata osava teesklemisega. Perekonna valulasteks aga on Tooma vend Kristjan ja öde Tooni. Kristjanil pole millekski püsi. Ta katsetab ühel ja teisel alal, töötab Londonis ja Valjaraisos, kuid pöördub koju tagasi haige mehe, kelle „vasempoolsed närvid on lühemad“.

Tooni abielu ei õnnestu. Ta esimene abikaasa, Hamburgi ärimees Grünlich, osutub kelmiks, kes võltsib äriraamatuid oma võlgade varjamiseks. Järgneb lahutus ja teine abielu Müncheni humalakaupmees Permanederiga. Kuid seegi abielu lõpeb lahutusega ja Tooni pöördub tagasi vanemate majja.

Autor on kõik selle kirja pannud ilma paatoseta, üksikasjaliste olu- ja miljööpiltidena, melanhoalse kriitika ja ironiaga.

John Galsworthy: FÖRSYTE'IDE SAAGA III köide, k.-ü. „Loodus“.

Saatuslik võlu, mida Irene evis Soames'i suhtes, elab edasi ka ta tütre Fleur'is, kes, juhuslikult tutvudes Irene pojaga, armub sellesse esimesest pilgust. Poiss vastab tüdruku kiindumusele kogu oma veel puutumatu südamega, ent noored ei saa õnnelikuks: nende vanemate vaen elab edasi ja lahutab nad teineteisest.

Soames, kellele tütar on elu mõtteks, kannatab sügavalt. Pealegi ta naine petab teda ja kuigi see Soames'i väga tõsiselt ei kurvasta, riiwab see ometi ta omandusvaistu.

Vanad Forsyte'id on nüüd kõik surnud, kõdunemas on teinegi põlv ja pealesõjaaegses rahutuses laostub kiiresti ka kolmas generatsioon. Kadunud on senine raudne ühtekuuluvus, ununemas lugupidamine rangetest kommetest ning peenest viisipärasusest. Forsyte'ide tugevad ja vankumatud põhimõtted manduvad järjest enam. Päästetamatult hävinud on vana rahulik ja kombeline maailm, neelatuna uuest, rahutust, tunglevast ajastust, milles vananev Soames seisab üksi minevikku leinava jäänusena.

K.-Ü. „LOODUSE“ LASTEKIRJANDUSEVÕISTLUS.

(Nooremale astmele.)

Käesolevaga K.-Ü. „Loodus“ kuulutab välja võistluse eestikeelse algupärase lastekirjanduse rikastamiseks. Võistlevatele autoritele jääb vabadus teema valikuks, kuna teose aine peab olema kodumaaline ning kodukohaline ja oma käsitlusviisiga lastesse koduarmastust, elurõõmu ning teotahet sugereeriv.

Võistluse tingimused:

1. Teose suurus võib olla 30—80 leheküljeni (umbes 30—80 000 tähte).

2. Võistlusele saadetud töödest tulevad hindamiseks üksnes niisugused teosed, mis pole seni veel avalikkusele tuttavaks saanud.

3. Võistlustööd tulevad saata aadressil: K.-Ü. „Loodus“, Tartu. Töö kui ka selle juurde lisatud ümbrik peavad kandma mingit märgusõna, kuna autori enese tõeline nimi ja aadress sisaldagu mainitud suletud ümbrik.

4. Läbivaatamisele tulevad ainult kirjutusmasinaga kirjutatud käsikirjad.

5. Tööde vastuvõtmise viimaseks tähtpäevaks on 1. august 1936.

6. Käsikirjad, mis ei vasta eeltähendatud nõuetele, jäävad võistlusest kõrvale.

7. Žürii koosseis avaldatakse hiljemalt 1. juuniks 1936.

8. Sellel võistlusel parimateks tunnustatud teoste eest maksab K.-Ü. „Loodus“ viis auhinda: I — 250 krooni, II — 200 krooni, III — 150 krooni, IV — 100 kr., V — 50 krooni, omandades sellega ühtlasi õiguse kirjastada auhinnatud teoseid kuni 4000 eksemplari.

9. Žüriil on õigus oma äranägemisel jätta mõni auhind välja andmata või kirjastuse nõusolekul määrata mõnda auhinda rohkem kui üks.

10. Žürii avaldab oma otsuse hiljemalt 1. septembriks 1936. a. Enne seda tähtpäeva ei pea kirjastus autoritega mingit kirjavahetust.

K.-Ü. „Loodus“ — Tartu.

Ilmus:

KATRIN HOLLANDI PÕNEV ARMASTUSROMAAN

«Südamete mäng»

nägusa raamatuna värvitrukis kaanega.

See romaan ilmub „MARETI“ eelmises aastakäigus.

Raamat on müügil kõikides suuremates raamatukauplustes. Hind Kr. 2.—

Kes raamatu hinna Kr. 2.— sisse maksab «Mareti» posti jooksvale arvele nr. 2201, neile saadetakse raamat saatekuldeta kätte.

TARTU NÄITUS

4.—7. SEPTEMBRINI 1936

KOOS KODUKAUNISTAMISE ERINÄITUSEGA

*Rutake
ülesandmistega!*

Telefonid:
büroo 101, 26 (direktor)

Näituse tän. 31

EESTI PÖLLUMEESTE SELTS TARTUS

TEIE KÜSITE - MEIE VASTAMINE

Lugeja E. K.

Kahjuks oli Teie kirja saabudes mustri-leht juba koostatud, mistõttu ei saanud Teie soovile vastu tulla. Võimaluse korral katsume avaldada edaspidi.

Lugeja E. K.

Kui soovite valmistada ukseesriideid ja seinavaipa vilasele riidele ristpistes, siis sobiks kõige paremini neile vöökirja-tikand risti üle umbes $\frac{1}{4}$ kõrgusele ülevalt arvates. Meil on ilmunud mõned laiad vöökirjad eelmistes nr-tes. Nimelt nr. 3 ja nr. 6 k. a. Praegu selles nr. võimalik uusi avaldada ei ole.

A. Z.

Meesteöösärgi löike nr. 39-le leiate käesolevalt mustri-lehelt. Öösärk peab olema 1—2 nr-t päevasärgist suurem, et ta vastupidavus võidaks avaruse arvel.

Lugeja O. S. Tallinnast.

Teie saatsite meile tähtitud kirjas kr. 1.50 postmarkides ja soovisite saada mingisugust vaiba mustrit. Kirjas olete jätnud tähendamata oma aadressi ja nime loetaval kujul. Samuti ei ole kirjas märgitud, millist mustrit Teie soovisite.

Palume meile täpsemad andmed teatada, et võiksime mustri välja saata.

„Maret i“ lugeja „Vally“ Tallinnas.

Katsume avaldada mõnes järgnevas numbris soovitud mustrid ja kirjelduse.

Lugeja L. J.

Lihtsa foto-suurendusaparaadi saab järgmiselt:
Valmistate papist või vineerist kasti, mille mõõt umbes 25×15×15 sm. Kasti pealmisse otsa asetate elektripirni

75—100 vatti. Elektripirnist veidi allapoole kasti sisse panete vastavas suuruses matt- või piimaklaasi. Kasti alla otsa panete kopeerimisraami negatiivi jaoks ja selle külge kinnitate oma fotoaparaadi. Nüüd, muutes fotoaparaadi läätsa ning asetades suurenduspaberit kord ligemale, kord kaugemale suurendusaparaadist, saate vastava suuruse pildist ja ka teravuse.

Viimaseaja moodsamad foto-suurendusaparaadid on varustatud lõõtsaga, mis asetatakse negatiivi ja fotoaparaadi vahele. See võimaldab täpsemat teravuse seadmist.

Soovitav on ka teha suurenduskastisse varjatud augukesed, mis võimaldavad õhu vahetust. Elektripirn kütub muidu suurenduskasti liiga soojaks ja võib seega rikkuda kergesti negatiivi.

Suurenduseks tarvitatakse broomhõbe-paberit 13×18, 18×24 ja 24×30 sm suurustes. Hääd paberid selleks on Agfa, Mimosa, Selo jne.

Suurendusaparaadi joonistused ja materjalide hinnakirjad saate meie talitusest, kui saadate 15 senti postikulusid ja teatate oma aadressi.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
10						11	12	
13	14			15		16		17
18		19	20		21	22		23
24	25	26	27	28	29			
30		31	32	33		34		35
36		37			38		39	
40	41		42		43		44	
45		46	47	48	49	50	51	
	52		53		54	55	56	57
58	59	60		61		62	63	64
65			66		67		68	
69		70		71	72	73	74	75
		76		77	78		79	80
	82			83		84		
85			85					

Paremale: 1. Kaitseväe juhtkonna alama liigi üldnimetus. 8. Hollandile kuuluv saar Molukkide saarestikust. 10. Vajalik ese põllumajanduses. 11. Ilmakaar. 13. Tänav Tallinnas. 15. Möödunud. 17. Minu. 18. Mootorrataste firma. 19. Jõgi Loode-Saksamaal. 21. Inglise ja Põhja-Ameerika pinnamõõdu ühik. 23. Heinamaa. 24. Liiklemist soodustaja. 26. Vankri osa. 28. Noot. 29. Suurem kui turg. 32. Metsloom. 34. Noot. 35. Noot. 36. Kümme puuda. 38. Loomade toidunõu. 40. Naisnimi. 42. Veenõu. 43. Maa liik. 44. Naisnimi. 45. Jõgi Armeenias — suubub Kura jõkke. 47. Küsimus — vene keeles. 49. Maapinna vorm. 51. „Päästke meie hinged“. 52. Kuju eesti mütoloogiast. 54. Noot. 56. Meesnimi. 58. Noot. 60. Kääne — lühend. 61. Pais. 63. Sina. 64. Raskusmõõt — lühend. 65. Ei ole kallis. 66. Küla. Loode-Virumaal, Aaspere vallas. 67. Sõudmisvahend. 68. Näo-osa. 69. Maapinna liik. 70. Laeva esi-osa. 72. Naisnimi. 74. Kell. 76. Hüüe. 77. Iludus. 79. Sugulane. 81. Noot. 82. Pill. 83. Jõgi Itaalias. 84. Ühe suurema maja omanik Tallinnas. 85. Vanasti baroneti või rüütlit abikaasa tiitel Inglismaal. 86. Teatud välispoliitiliste eesmärkide taotlemise meetod riigis.

Alla: 1. Vanaegiptuse Teebai jumal. 2. Noot. 3.

Eelmise ristsõna lahendus

m	a	j	a	p	i	d	a	m	i	s	k	o	o	l	i
a	u	b	i	n	u	a	t	a	s	s	n				
j	u	u	l	i	a	l	l	e	p	a	l	i	t		
a	s	t	a	e	r	a	l	d	i	k	o	r	e		
n	s	s	õ	r	e	e	d	d	a	s	l				
d	e	r	k	a	n	t	s	l	e	r	t	a	l		
u	e	s	k	o	p	e	k	i	e						
s	i	b	u	l	a	p	i	s	p	ü	h	a	k		
m	a	a	l	i	p	a	n	n	p	l	a	a	t		
i	n	g	m	a	a	e	a	n	u						
n	e	e	l	a	a	s	t	a	m	a	e	t	a		
i	l	p	a	a	s	r	i	i	e	a	a				
s	s	s	r	k	e	s	k	e	l	l	e	l	l		
t	a	a	r	a	f	a	u	n	s	a	l	u	s		
e	l	a	s	s	b	m	k	a	m	a	u				
r	a	a	d	i	o	s	a	a	t	e	k	a	v	a	s

Eelmise ristsõna õieti lahendajatest sai preemiaks välja pandud kleidiriide Ella Noor, Saaremaalt.

Spordiriist. 4. Jumalate viinakallaja kreeka mütoloogias. 5. Lind. 6. Talvine ilm. 7. Noot. 8. Poeg — heebrea keeles. 9. Hajameelsuse tunnused. 12. Artikkel — saksa keeles. 14. Naisnimi. 15. Eeskoda. 16. Meesnimi. 17. Pilt. 20. Mina. 22. Äriline lühend. 23. Jõgi Lätis. 25. Mitteametlik. 27. Toitain. 29. Kiutaim. 30. Koht, kus juhitakse laeva liiklemist. 31. Keha maailmaruumist. 33. Tiitel Abessiinias. 36. Võllas. 37. Koorem. 38. Kare. 39. Asundus Võrumaal — Urvaste vallas. 41. Tema — saksa keeles. 46. Tahe. 48. Terav ork. 50. Sol-bemoll. 53. On — inglise keeles. 55. Vanem. 57. Artikkel — saksa keeles. 59. Keemia laboratoorium Tallinnas. 61. Sis. 62. Sugupool. 64. Puusepa tööriist. 66. Hüüe. 70. Ehe. 71. Plagu. 73. Tagumine ots. 75. Heinatööriist. 76. Vald Pärnumaal. 78. Noot. 80. Vedelik.

Ristsõna õieti lahendajate vahel jagatakse preemiaks sügispalitu riie.

Minu Singer ja mina

Pitaaajalised järelmaksu tingimused — Soodsad — Luumatsud

Singer õmblusmasinate ühisus
Oma kauplused igal pool

Tartu Vanemate Mööblipolsterdajate Ühing

"SPETSIAAL"

Valmistab kõiksugus. polstritõid edavate hindadega. Meie töö headust garanteerib meie patenteeritud vedrude sidumise süsteem.

Gustav-Adolff tän. 16

«MARET» ilmub kord kuus ühes mustr- ja lõikelehega. Tellimishinnad: 12 kuud Kr. 3.50, 6 kuud Kr. 1.80, 3 kuud Kr. 0.90, üksiknumber 35 senti. Kuulutusehinnad: kaantel- viimane välimine külg Kr. 120.—, seesmised à Kr. 100.—. Tekstis kuulutuste osas 1 mm üle lehekülje 40 senti. Kuulutajatele võimaldatakse koha valik ainult võimaluste piires. Vase-sügavtrüki lehekülgedel kuulutusi ei avaldata. Kuulutuste väljatöötamisele ja viimistlemisele pannakse eriti rõhku. Väljaandjad: V. Kask ja R. Puusepp. Vastutav toimetaja: R. Puusepp. Käsitöö, moe ja majapidamise osak. toimetaja: Linda Puusepp. Keeleline korrektor: Eti Sirm. Toimetus ja talitus Tartus, Suurturg 18, telefon 15-20, pk. 22. Posti jooksev arve № 2201. Sissemakse ja tellimisi võetakse vastu igas postiasutises. E. K.-Ü. „Postimehe“ trükk, Tartus, 18. juulil 1936. a.

Kauni ja moodsa kodu sisustamiseks pakub

M. Jänese suuräri,

Tartus, Kaubahoov 9-10-11-12. Kõnetr. 5-91,

rikkalikumas ja
ilusamas valikus:

kodu- ja välismaa MÖÖBLIRIIDEID; inglise LINOLEUMIT,
PÕRANDAVAIPU, LINIKUID; AKNAEESRIIDEID ja -STOORE;
ilumustrilisi KARDINARIIDEID; AUTOMAAT-RULOOSID; igas
suuruses pikee- ja tüll- PÄEVATEKKE; villaseid ja siidi
VOODITEKKE; VALMIS LAUDLINU ja LAUAPESURIIET jne.

Oma tööstuse saadustest soovitame:

rikkalikus ja maitsekas valikus käsitsikootud

MÖÖBLIRIIDEID

ERITELLIMISTELE IGASUGUSEID MOODSAID MÖÖBLIRIIDE KUPONGE-
ASJATUNDLIK JA MAITSEKAS NÕUANNE MÖÖBLIRIIDE VALIKUL.

Mööbliriide kavandid prl. Anita Ooste'lt (Olst)

HEAD KODUMAA VILLAST RIIET.

KÕRGES
KVALITEEDIS

VAIBA- JA KÄSITÖÖLÕNGA

IGAS
VÄRVIS

JUTERIIET lõngadele vastava ruudustikuga.

Kraasimise, korrutamise ning riide värvimise, vanutuse ja pressimise tööd tehakse kiirelt ja korralikult võistlemata headuses.
OSTETAKSE MAALAMBA VILLU.

VILLA- JA VÄRVIMISTÖÖSTUS „EKSTRA“

TARTUS,

Narva t. 31, tel. 10-07

A. TRÄSS

TALLINNAS,

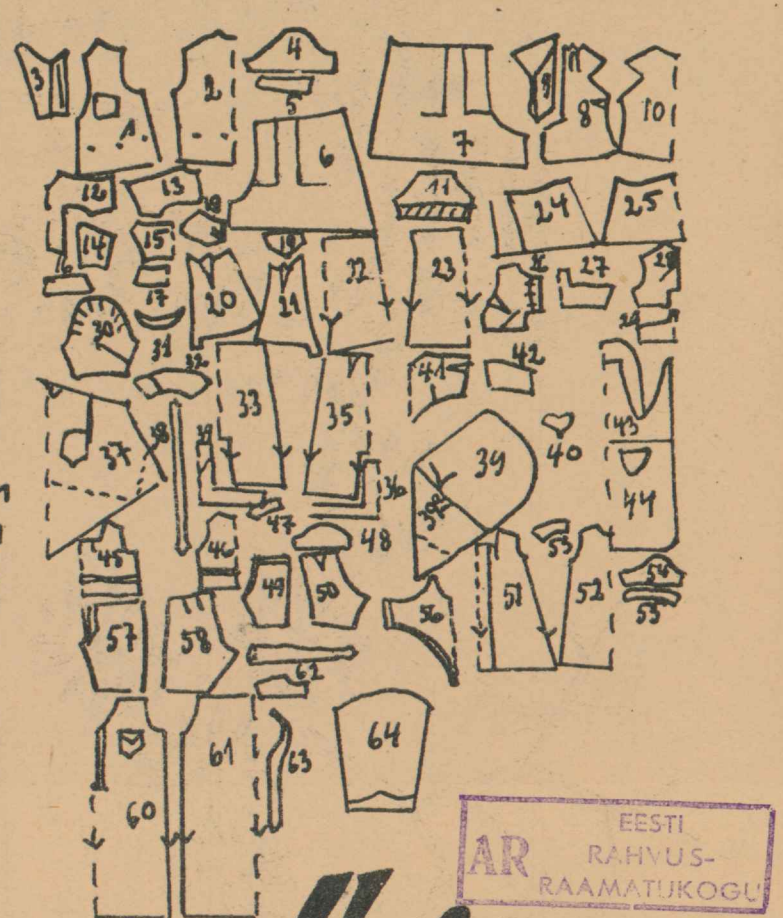
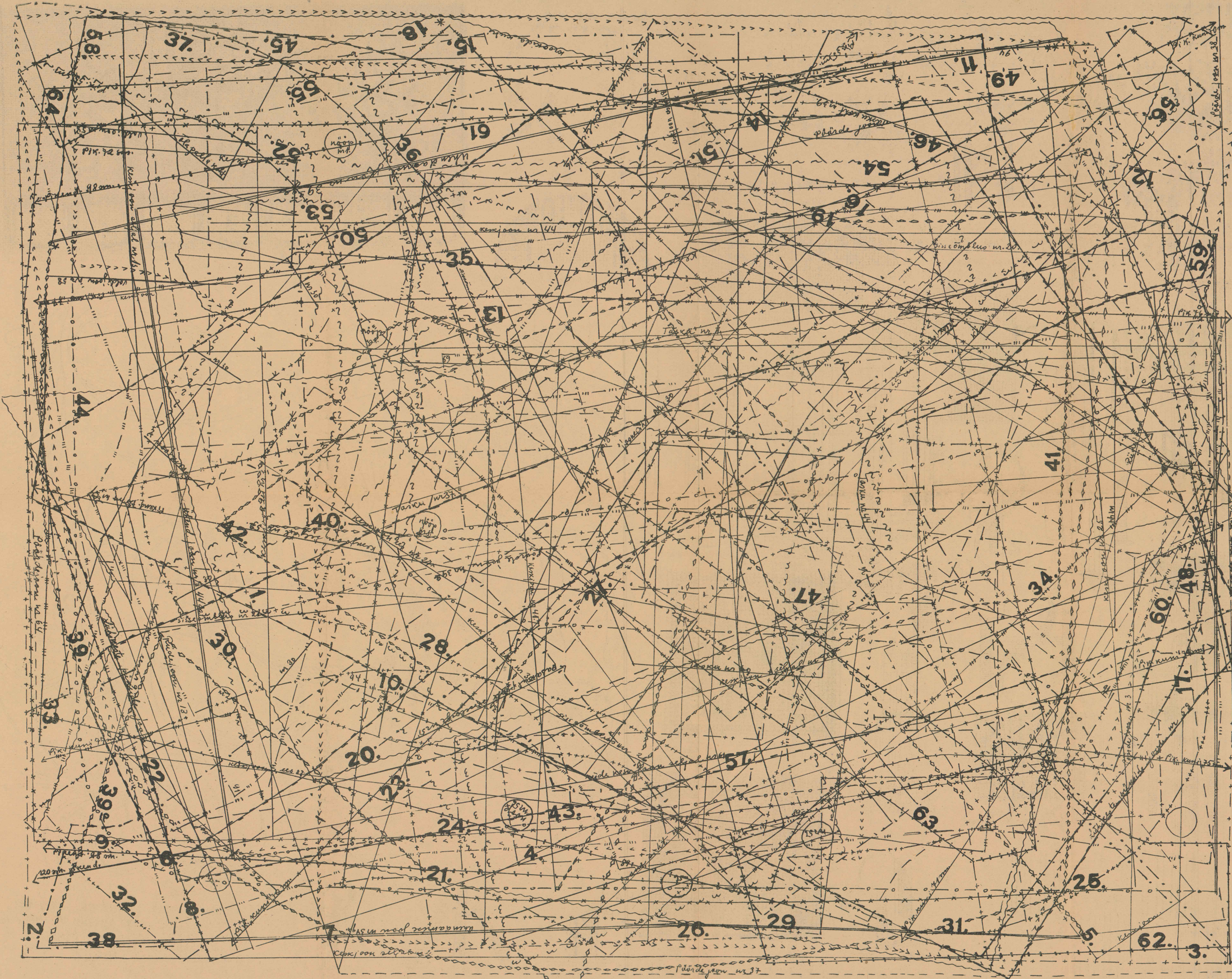
Suur Tartu maantee 8

MEIE LÕNGADE MÜÜGIKOHAD:

Võrus, Kreutzvaldi t. 50, A. Pihlak.
Viljandis, Lossi t. 16, M. Labi.
Pärnus, Rütli t. 41, H. Reimann.
Paides, L. Rästas, telef. 107.

Petseris, S. Martsen.
Tallinnas, Lühikejalg 6, K. Steinberg.
Rakveres, Tallinna t. 20, S. Haukka.

Narvas, Joala t. 26, E. Stern.
Valgas, Kesk t. 11, Firma „Amro“.
Türil, A. Rumvolt.

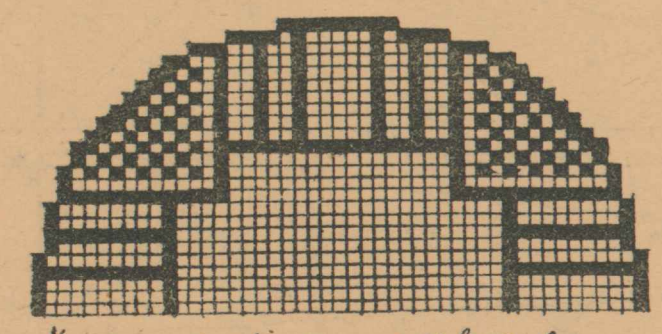
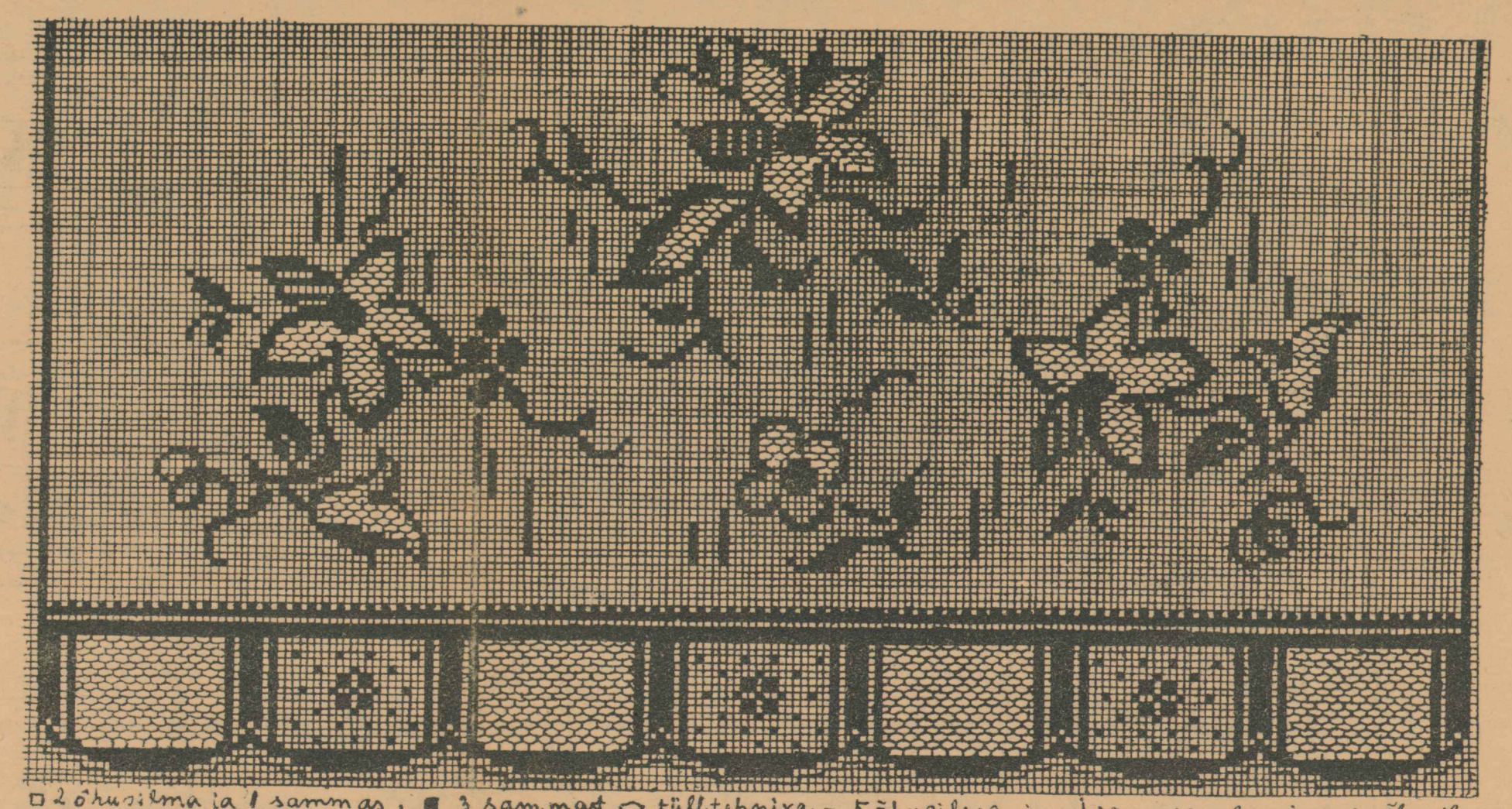
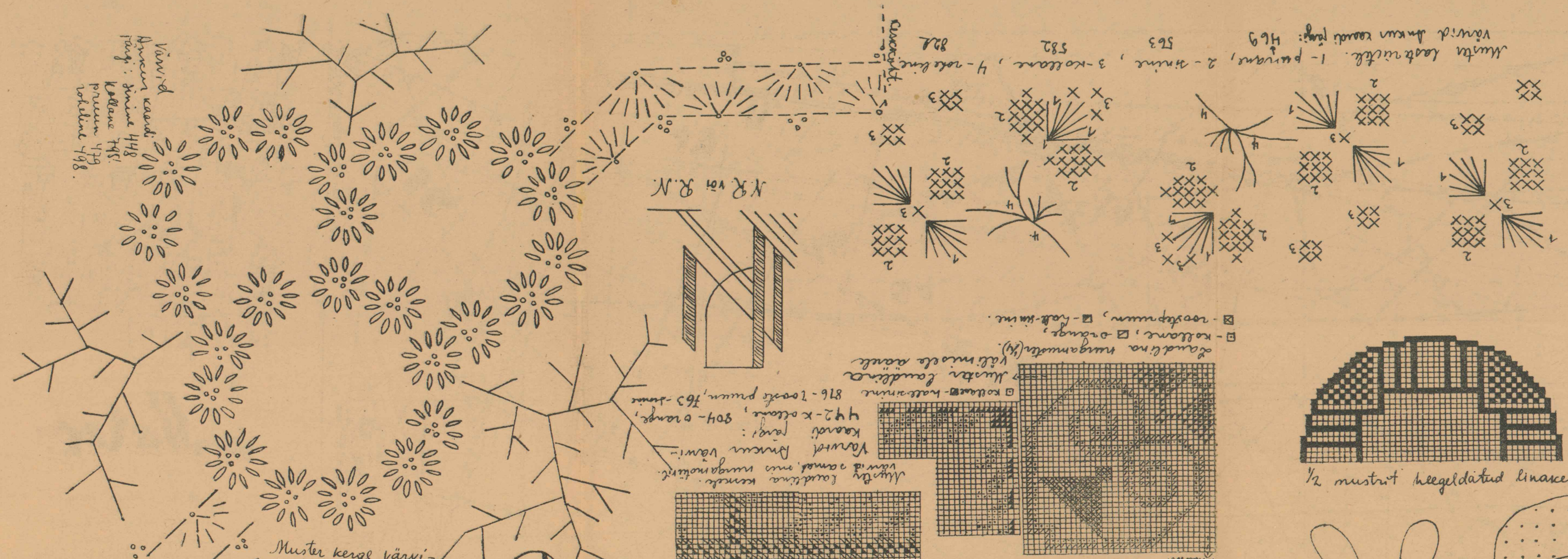

AR EESTI RAHVUS-RAAMATJUKOGI

Maret

Naiste ja kodude kuukiri.
Juulikuu lõike- ja mustrileht 1936. a.

- Lõige I. Tennis- või rannaliikond, rinnauimb. 88 sm. Moefoto.
1. Esitükk
 2. Selg
 3. Eelpass
 4. Varrak
 5. Krae
 6. Püksi esipool
 7. Püksi tagapool
- Lõige II. Pluus, rinnauimb. 112 sm, nr. 327.
8. 9. Esitükk
 10. Selg
 11. Varrak
- Lõige III. Pluus, rinnauimb. 84 sm, nr. 328.
12. Eelpass
 13. Seljapasse
 14. Esitükk
 15. Selg
 16. Esipoolse soos
 17. Seljapoolse soos
- Lõige IV. Särkpüks, rinnauimb. 90 sm, nr. 332.
18. Rinnosa
 19. Seljaosa
 20. Esipool
 21. Seljapool
- Lõige V. Aluseliik, rinnauimb. 96 sm, nr. 334.
22. Eelalad
 23. Tagalad
 24. Esipoolse volang
 25. Tagapoolse volang
- Lõige VI. Kleit, rinnauimb. 88 sm, nr. 343.
26. 27. Esitükk
 28. 29. Selg
 30. Varrak
 31. Olakatja
 32. Mansett
 33. 34. Eelalad
 35. 36. Tagalad
- Lõige VII. Põll, rinnauimb. kuni 96 sm, nr. 348.
37. Põllipõlle
 38. Olakatja
- Lõige VIII. Põll, rinnauimb. kuni 96 sm, nr. 349. Olakatja 4 sm lai ja 96 sm pikk.
39. 39a. Põlle alumine osa
 40. Taka
 41. Esitükk
 42. Seljatükk
- Lõige IX. Põll, rinnauimb. 96 sm, nr. 350.
43. Ülemine põlle osa
 44. Alumine põlle osa
- Lõige X. Poisikese ülikond 5-aast., nr. 356.
45. Pluusi esitükk
 46. Pluusi selg
 47. Krae
 48. Varrak
 49. Püksi esipool
 50. Püksi tagapool
- Lõige XI. Tütarlapse kleit 7-aast., nr. 357.
51. Esitükk
 52. Selg
 53. Krae
 54. Varrak
 55. Mansett
- Lõige XII. Mähispüksid beebile, nr. 362.
56. Püksi poolosa
- Lõige XIII. Meester. aluspüksid (lühike lõige).
57. Esipool
 58. Tagapool
 59. Vöö
- Lõige XIV. Meester. üsärk 39 sm kaelamõdule.
60. Esitükk
 61. Selg
 62. Seljapasse
 63. Äär
 64. Varrak
- Mustrilehel asuvad:
1. Heegeldatud aluaesriide muster.
 2. Toledo- ja lamepistes laudina muster.
 3. Ristpistes laudina muster.
 4. Heegeldatud laudina muster.
 5. Värvilise tikandiga linamuster.
 6. Piltumustriga skeem laudinalale.
 7. 3 sohvapadja mustrit.
 8. 3 kaitstasku skeemi.
 9. Heegeldatud pitsimuster ruudu kardinale.
 10. Pesukaunistus.
 11. Laste riiete kaunistus.
 12. Monogramm 3 LP, 3 SF, 3 MP, NR, HS, ES

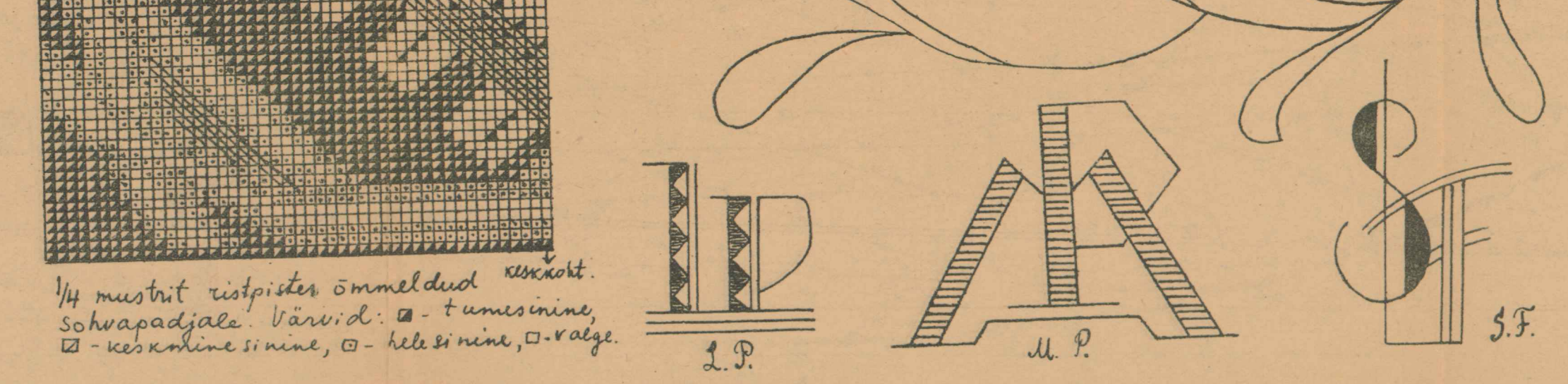
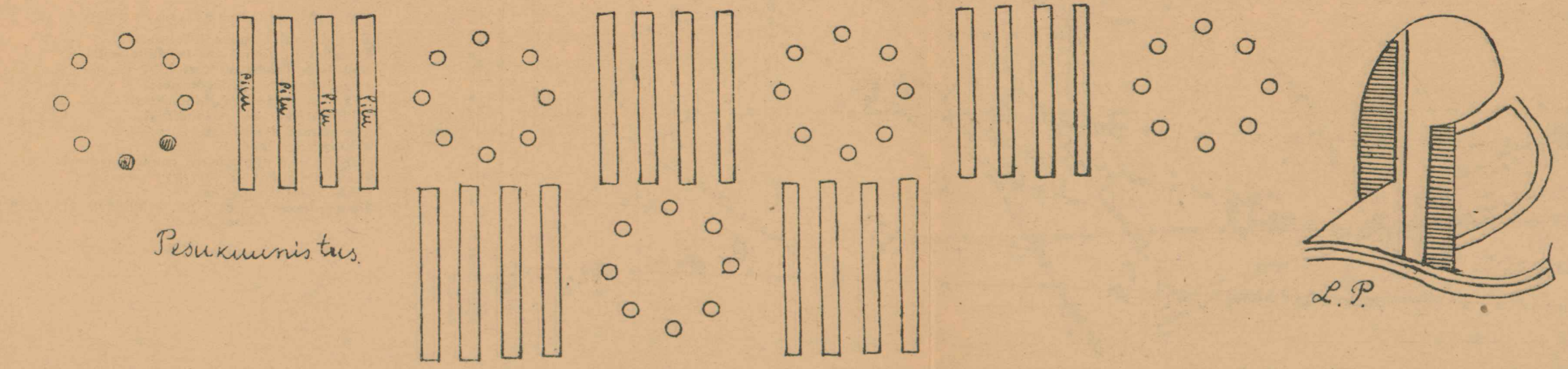
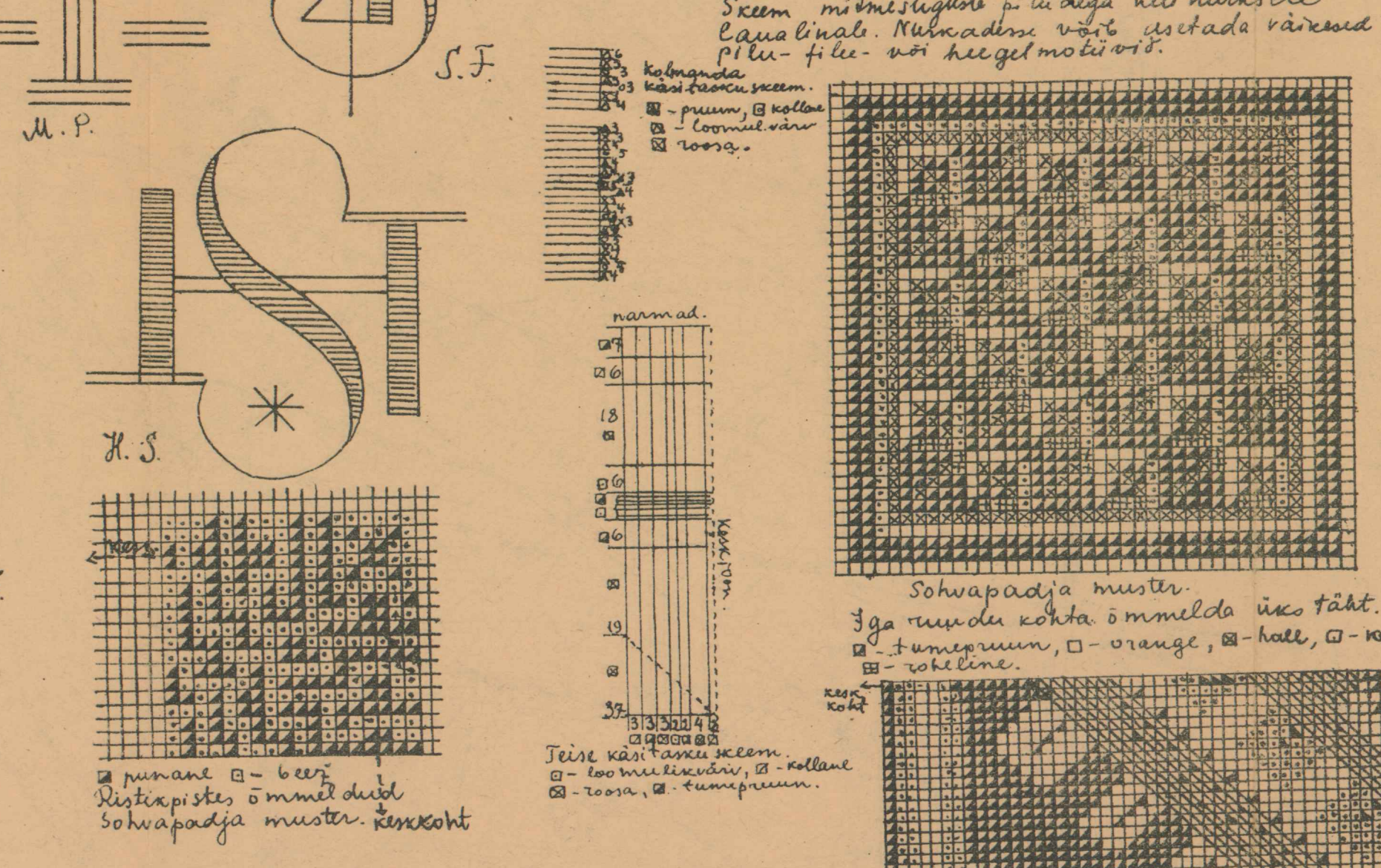
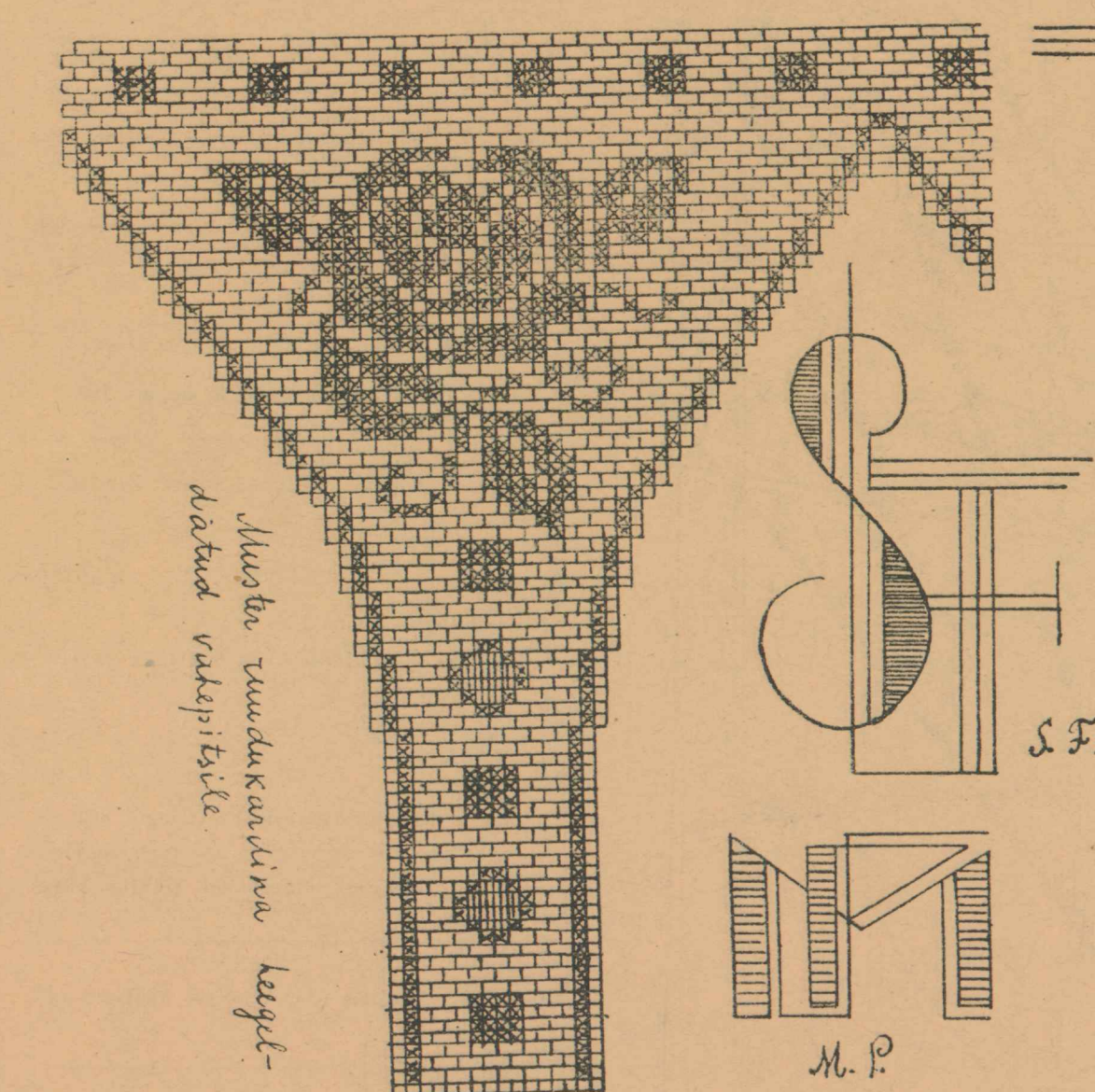
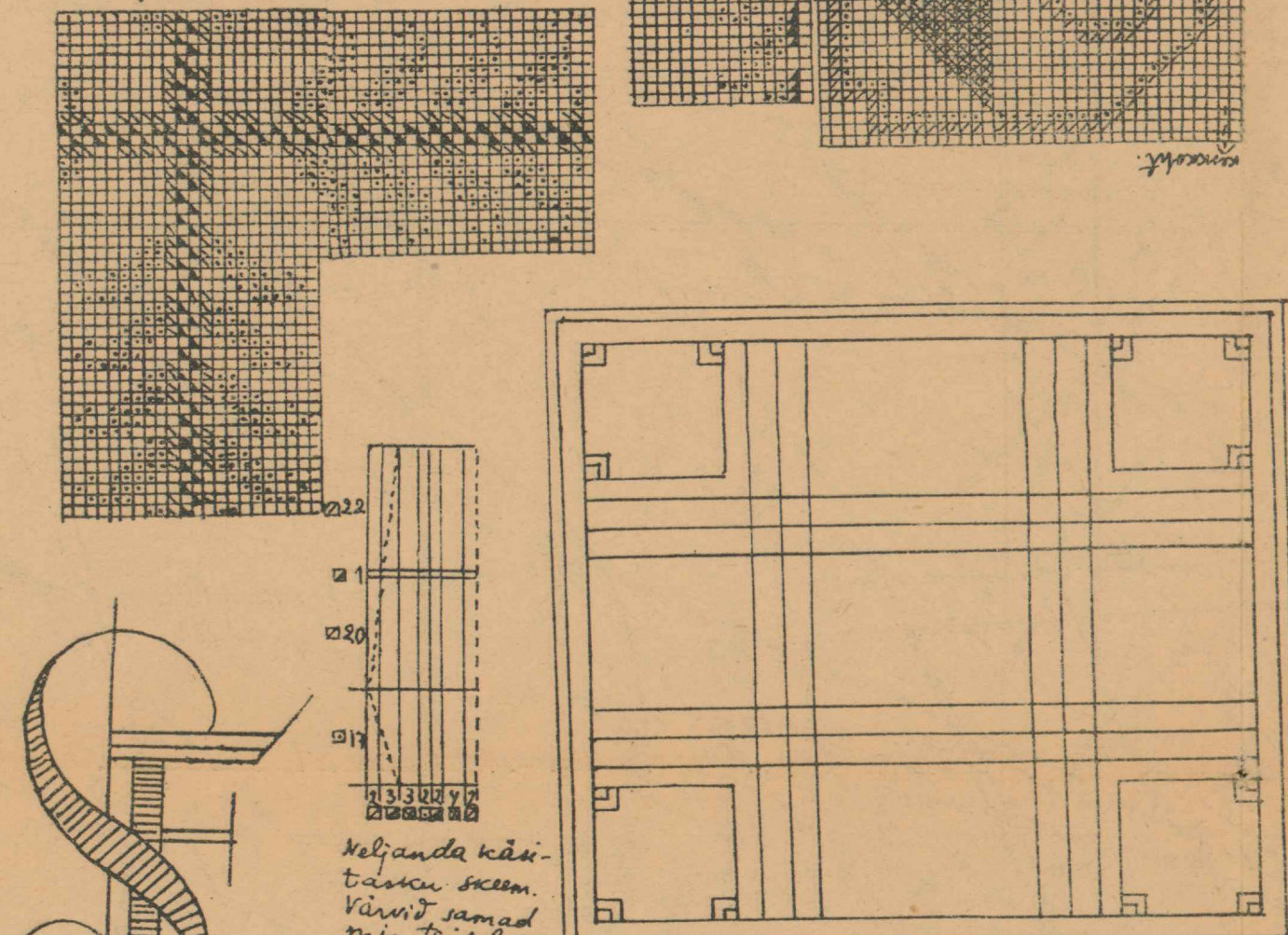

Muster kerge värvi-
lise trikanbliga linale
õied õmmelda ühe silmusega
pärlit n. 5-ga värud varspiteil,
südamel sõlm pistel, vaha kaunistus
õied õringide vahel an sõlm pistel
õied - sinised, värud rohelised, sõlmed
kollased ja vaha kaunistused pruunid.

reskoort

L.P.

S.P. või S.E.

1/4 laualina muster. Punktidega märgitud
pindades 4 õnga välja kiskuda, 4 vaha jätta.
Muster sobib ka sõlvapadja fiksimiseks ühe-
või mitmevärviga, täites märgitud pinnad
mitmesuguste hõredate pistetega